National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 13 1980
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103|9|4|5

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ESTO 80

Nr. 17 (2652) XXIX aastakäik

Neljapäeval, 28. veebruaril 1980 — Thursday, February 28, 1980

Üksiknumbri hind 45 centi

Ühendriikide majanduslik toetus Leedu saatkonnale Washingtonis

WASHINGTON — Ühendriikide välisministeerium on saatnud Kongressi Esindajatekoja väliskomisjoni esimehele C. Zablocki'le kirja, milles selgitatakse ministeeriumi seisukohti möödunud aastal Kongressile esitatud seaduse H.R. 5407 kohta, mis taotleb Leedu saatkonnale selle edaspidise tegevuse kindlustamiseks summade määramist. Kirjas toonitatakse, et välisministeerium ei poolda mitmesugustel põhjustel Ühendriikide valitsuse toetussummade andmist Leedu saatkonnale, küid on jõudnud toetuse andmisel ühele teisele lahendusele, mida ei saa diplomaatilistel põhjustel avalikuks teha.

Arvestades eeltooduga ei poolda ministeerium H.R. 5407 seadusele Kongressis käiku andmist. Ehkki seaduses käsitatakse ka Leedu diplomaatilise esinduse tegevuse jatkumist,

peab ministeerium seda praegu teise järgu tähtsusega küsimuseks ja tõstab esiplaanile saatkonnale majandusliku toetuse võimaldamise.

Ministeeriumi arvates tuleb saatkonna tegevuse jatkamine arutamisele võtta eraldi küsimusena ja kaaluda seda kõigist aspektidest lähtudes.

Ministeeriumi kirjas kinnitatakse, et välisministeerium võtab tarvitusele H.R. 5407 raamides esitatud nõudmised ning võimaldab Leedu saatkonnale nii kaua tegutseda kuni leidub diplomaatilisi esindajaid saatkonna personali moodustamiseks. Sellest võib järeldada, et ministeerium ei tee Balti riikide diplomaatiliste esinduste koosseisude moodustamiseks kergendusi ning jääb oma seniste põhialuste juurde.

Balti rahvusgruppide eesõiguseks jääb hoolitseda Ameerika Ühendriikides selle eest kuidas vältida balti diplomaatilise korpuse bioloogilist kadumist.

Välisministeerium arvab, et Leedu saatkonna finantsiline abistamine Ühendriikide valitsuse summadest vähendab Leedu diplomaatiliste esindajate iseseisvust.

Torontos toimunud Eesti Vabariigi aastapäeva aktuse finaal, millest võtsid osa kõik aktusel esinenud koorid, Estonia orkester ja skaudid.
Foto: Tommy Tomson

Vene kindral Kabulis valitseja

Kohalik punane rezhiim täielikult kokku varisenud

KABUL — Lääneriikide diplomaatide arvates on Afganistani kommunislik valitsus viimaste ärevate sündmuste taustal täielikult kokku varisenud ja venelased on võimu jäägitult üle võtnud. On tundemärke, mis lasevad oletada, et Afganistanis annab diktaatorlikke käske ja korraldusi Vene sõjajõudude ülemjuhataja Afganistanis, kes ei tunnusta enda kõrval kohalikke võimumehi.

Kabuli elanike üldstreik ja relvastatud vastupanu pealinna tänavatel oli venelastele ilmselt suureks üllatuseks ja ülestõusu mahasurumine läks neile inimohvrite näol kalliks maksma.

Tõenäoliselt on ka kõik Afganistani sõjajõud painutatud vene kindralite juhtimise alla ning Afganistani ohvitseridel ei ole enam midagi ütelda oma väeosade suunamise ja juhtimise kohta.

Venelaste poolt võimule upitatud „president" Babrak Karmal on juba kolm nädalat jäljetult kadunud vaatamata sellele, et kriitilistel momentidel oodati tema päevavalgele ilmumist.

Haiglatest kogutud andmete järele sai möödunud nädalavahetusel Kabulis toimunud tänavavõitlustes venelaste vastu surma üle 30 tsiviilisiku.

Mõnede Pakistani saabunud reisijate andmetel võib ohvrite arvu arvestada isegi 500-le.

Pärast vastuhaku mahasurumist saadeti linnatänavatele patrulleerima afganistani sõdurid soomusmasinates, kuna venelased piirasid ümber lennuvälja, tähtsamad valitsusasutused ning sillad.

Kirilenko ja Romanov järjekorras

MOSKVA — Lääneriikide diplomaadid Moskvas on veendunud, et poliitbüroo on Brezhnevi järglaseks välja valinud 73-aastase Brezhnevi sõbra Andrei Kirilenko. Tema selja taga kummitab teise tugeva kandidaadina Leningradi parteijuht 57-aastane Grigori Romanov, keda peetakse nii kõvakäeliseks meheks, et Brezhnev tunduvat tema kõrval heatahtliku skaudipoisina.

Õnnestunud Balti õhtu San Franciscos

SAN FRANCISCO — Pärast palju aastaid kestnud lünka eestlaste—lätlaste—leedulaste ühispidude ahelas toimus 19. jaanuaril San Francisco Läti Majas lätlaste korraldusel Balti õhtu, millest võttis osa üle kolmesaja baltlase.

Avaldati mõtteid ühise baltlaste organisatsiooni loomiseks ja isegi tõsteti küsimus, kas osutuks mõeldavaks „Balti Maja" soetamine. Vastavad küsimuslehed on juba eesti rahvusgrupile saadetud.

Õhtu rahaline ülejääk $500.— jääb seemneks järgmisele sellelaadilisele kokkutulekule, mida korraldavad eestlased kunagi veel sel aastal.

Aleksis Rannit Roomas

Roomas toimus La Pigna, Centro Artistico Culturale hoones Ameerika Ühendriikide kunstniku Leslie Jacksoni kunstinäitus. Näituse kataloogile oli teksti kirjutanud Franco Miele ja eesti kunstiteadlane ja luuletaja Aleksis Rannit. A. Rannit oli näituse korraldajana ise ka Roomas.

Kunstniku tutvustamisel A. Rannit iseloomustab L. Jacksoni kunstiloomingu filosoofilist ja religioosset elementi, mis pole ainult temaatiliselt aga ka subjekti valiku puhul mütopoeetiliselt kirjeldav.

KGB ettevalmistused Tallinna olümpiaregatiks

Okupatsioonirezhiim kardab läänemõjude imbumist Eestisse

STOKHOLM (EPL) — Lõuna-Rootsi suurajaleht Sydsvenska Dagbladet on pühendanud oma 11. veebruari numbris pikema artikli Nils Uthorni sulest olümpiaregatile Tallinnas pealkirja all „KGB valmistab OM-iks Tallinnas", millist on eriti esile tõstetud alguse esiküljele paigutamisega. Illustreerib pilt Toompea katedraalist ja siseküljel linna panoraamist Toompealt vaadatuna. Artikli autor juhib tähelepanu Rootsi Eestlaste Esinduse poolt välja antud broshüürile „Handledning för turister till Estland", milles kirjeldatakse mh. kuidas KGB teeb ettevalmistusi, et kohalikku elanikkonda „kaitsta" lääneliste mõjude vastu: „See, kes tahab olla vähem pahaaimamatu selle spektaakli ees, sellel on põhjust lähemalt uurida nimetatud juhist".

Eesti rahvushümnil, mis keelati aastal 1940, on sama viis kui soome ikka veel lubatud, meenutab artikli autor. Juhusliku Nõukogude julgeolekuteenistus tähelepanematuse tõttu mängiti „Oi maamme't" mõni aeg tagasi Tallinnas, et austada külla tulnud soome rahvatantsijaid pärast esinemist. Eestlaste liigutus oli ilmne. Nii pealtvaatajate kui ka eesti rahvatantsijate seas nutsid paljud avalikult. Karistuseks oli tantsijatele, et neid jäeti määramatuks ajaks kõrvale sellistest üritustest.

Kahtlemata on kindel tunne teada, et sellised juhtumid on puhtad erandjuhtumid. Sellegipoolest tunnevad korrahoidjad pisut muret olümpiaregati pärast, mis peetakse suvel Tallinna reidil. Kas võib kindel olla, et riski ei ole uuteks ähvardusteks? Kas on hotellikohti kõigile välismaalastele, kes voolavad sisse? Kuidas saab neid takistada fotografeerimast lagunenud kvartaleid ja suletud kirikuid? Kuidas vältida, et läänelised mõtted ei kahjustaks eestlasi?

Mis juhtub kui mõni võistleja purjetab liiga kaugele merele? Ja mis juhtub, kui Soome võidab kuldmedali?

Nils Uthorn jätkab:

— Et KGB on juba ette näinud enamikku, ilmneb selgelt Rootsi Eestlaste Esinduse poolt väljaantud broshüürist „Handledning för turister i Estland" (Stokholm 1979). Trükis tugineb aiva külmadele faktidele: osalt ametlikud nõukogude andmed põhiseadus, (põhiseadus, karistusseadus, üüriseadus, statistika jne.), osalt sellele, mida iga üks Tallinnas ringi käies paari päeva jooksul võib näha oma silmadega . . .

— Tallinn on ainuke eesti linn, kuhu välismaalased pääsevad võrdlemis kergesti. Linnapiiri ei tohi aga ilma eriloata ületada. Kui õnnestub luba saada Tartu või endiste rootsi alade külastamiseks, antakse eri maksu eest viisa ainult üheks päevaks, s.t. et tagasi peab olema Tallinnas samal õhtul. Pealegi peab kaasas olema giid, kelle eest tuleb maksta, mingid peatused ja teelt kõrvalepõiklemised ei ole lubatud. Hiiumaale ja Saaremaale, kus asuvad suured raketibaasid, pääsevad loomulikult ainult sõjaväelased ja KGB-personal. Telefoniraamatud ja linnaplaanid olid pikka aega riigisaladuseks N. Liidus. Ka nüüd on kasutatavaid selliseid vaevalt saada. Plaanid on vägagi skitseeritud ja neil puudub mõõtskaala. Kaugustest ei saa järelikult mingit aimu.

Rannajooned ja tänavad võivad olla ebaõigelt edasi antud ja linnaosad, mida ametivõimud heameelega näidata ei taha, hoopis ära „toonitatud".

„Vaatamata ei Eesti lipp on 40 aastat olnud keelatud, teab iga laps siiski kuidas see välja näeb."

— Vähemalt pealispinnal paistab nii Tallinnas enam-vähem olevat kõik rahulik ja hästi korraldatud. Sama rahulikult ja hästikorraldatult kui see oli natside Berliinis ühel varasemal olümpiaadil, kuulsatel suvemängudel 1936. Kas sõita Eestisse või ei, tuleb siiski teada, et sama palju verd on voolanud Pagari tänava keldrites kui pruuni „Reichshauptstadti" eeluurimisvanglais. Võibolla rohkemgi.

Mõtlemapanev on ka see, et Amnesty andmetel on N. Liidus rohkem kui kusagil mujal maakeral poliitilisi vange.

Kas suudavad mõnesugused olümpilised potjomkini-kulissid varjata neid fakte?

Valmistuda olümpiamängudeks Tallinnas on ülesandeks nii korraldajatele, härrasrahvale, kes valitseb Baltikumi, kui ka võimalikele külastajatele, lõpetab Uthorn soovitades lugeda REE broshüüri aga seda mitte tasku unustada piiri ületamisel . . .

(EPK/K).

AKADEEMILISE KODU

SÕPRUSÕHTU

reedel, 14. märtsil 1980 Tartu College'is kell 8 õ.

- Palun tulge värvides
- Rebased tasuta
- AK liikmed $4.—

KONTSERT * BÜROO AK

Pühapäeval, 9. märtsil kl. 4 p.l. Tartu College'is

HELVE SASTOK — pianist-komponist
AVO KITTASK — bariton
AARNE TAMMISAAR — viiul

EESTI KUNSTIDE KESKUSE KULTUURIFONDI KULTUURILAUREAATIDE JA STIPENDIAATIDE VÄLJAKUULUTAMINE

Seeriapäässmed maksvad, üksikpiletid $5.—, pens. $4.—, õp. $3.—

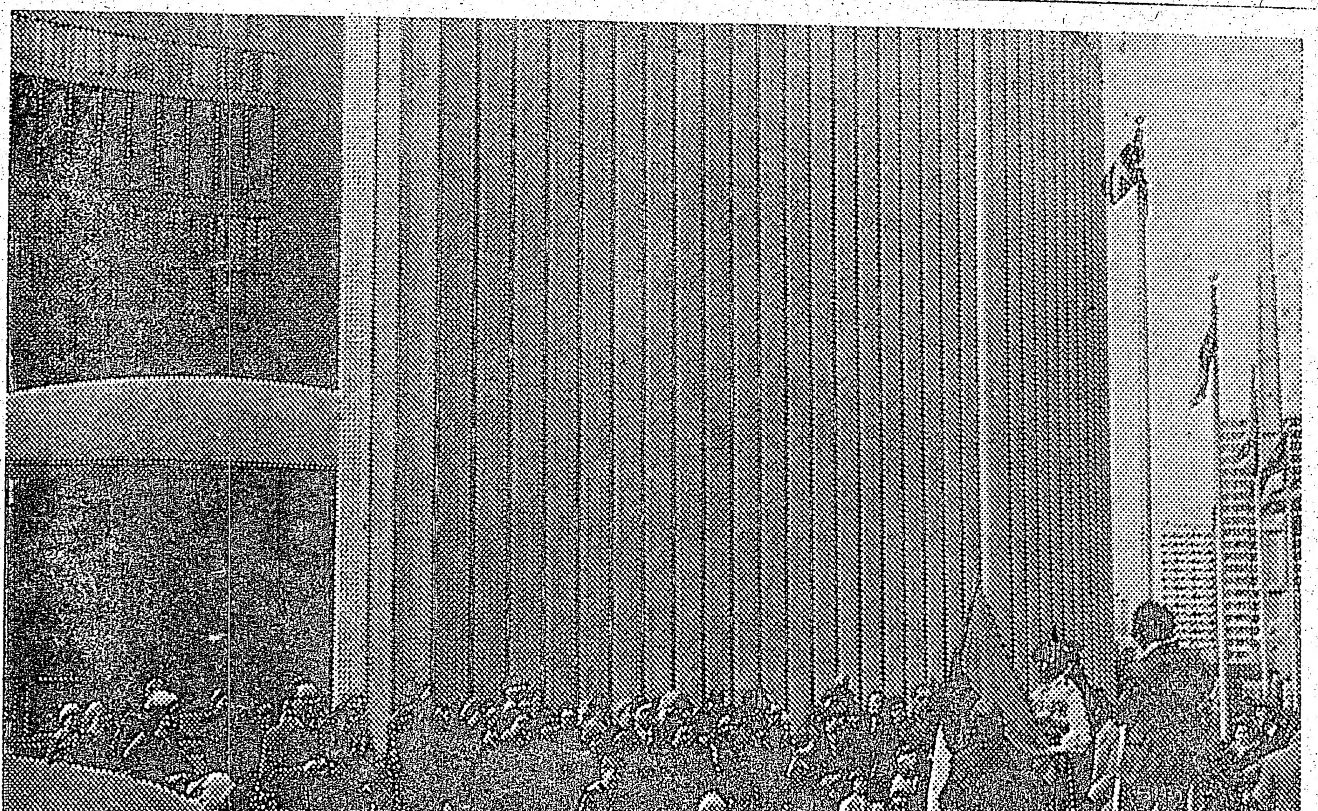

Toronto eestlased kogunemas Toronto raekoja ees asuva lipumasti juurde, kus heisati laupäeval, 23. veebruaril Eesti lipp Eesti Vabariigi 62. aastapäeva tähistamiseks.
Foto: Vaba Eestlane

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $56.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—.
Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto Ont. M6J 2H2

Europa ei anna toetust

Samal ajal kui Ühendriikide president Carter on jäänud kindlaks oma range hoiaku juurde N. Liiduga suhtlemisel pärast sissetungi Afganistani, ei ole ta liitlased leidnud oma välispoliitikale uue kuju andmisel praeguses muutunud olukorras kindlat joont. Enam-vähem kindlakujuliselt on Ühendriikidele toetust pakkunud Inglismaa, kuigi ka siin leidub mõningaid edasi-tagasi kõikumisi ja ebakindluse elemente, kuid Prantsusmaa ja Lääne-Saksamaa seevastu toonitavad detente poliitika jatkamise tähtsust ning peavad Afganistani okupeerimist „väikeseks vahejuhtumiks", mille Ühendriikide president oma naiivsusest põhjusetult on üles puhunud.

Kahtlemata on Prantsusmaal ja eriti Lääne-Saksamaal teataval määral egoistlikku põhjust oma suurte kaubanduslike suhtete tõttu N. Liiduga pooldada ja viljeleda senist Moskvale järelandlikku ja soodsat detente poliitikat, kuid selle leebe hoiaku juures mängivad üsna silmapaistvat rolli ka mõned teised tegurid. Neid teisi tegureid vaadeldes torkab eeskätt silma Ühendriikide president Carteri võimete alahindamine ja presidendile ülevalt alla vaatamine. Jimmy Carterit peetakse Euroopa pealinnades üldiselt naiivseks ja väheste kogemustega poliitikuks, keda ei võeta tõsiselt ning kellele ei taheta kunagi anda kogenud riigimehe staatust. Teiseks lähenetakse Afganistani okupeerimisele väga omapärasest ja egoistlikust vaatevinklist ja võetakse seda N. Liidu uut vägivalla-aktsiooni kui Ühendriikide ja N. Liidu omavahelist asja, millega Euroopa riikidel ei ole midagi tegemist ja millest „tasakaalukamad" riigid peaksid eemale jääma.

Sellise hoiaku tulemusena ei ole Washingtonil viimasel ajal eriti kiidelda diplomaatiliste võitudega, eriti kui välisminister Vance tuli Euroopast sealsete juhtidega nõupidamiselt tagasi tühjade kätega. Tegelikult oli Vance missioon juba ette ebaõnnestumisele määratud kuna just enne tema Euroopasse sõitu toimus Roomas Euroopa ühisturu välisministrite konverents ning seal avaldatud seisukohad ei olnud ameeriklastele eriti julgustavad ja paljutõotavad, paljastades Euroopa riigimeeste omapärast hoiakut N. Liidu vallutamispoliitikasse suhtumisel. Sellel koosolekul võeti vastu Inglise välisministri lord Carringtoni seisukoht, mis ilmselt võtab omaks „hunt söönud ja lambad terved" poliitilise liini. Lord Carringtoni ettepaneku kohaselt tuleks Afganistanist moodustada neutraalne tsoon samadel alustel nagu Ühendriigid, N. Liit, Inglismaa ja Prantsusmaa garanteerisid neutraalsuse Austriale 1955. aastal. Selle poliitika kohaselt tuleks Afganistani partisanidele lõpetada läänemaailmast relvade saatmine ning tuleks luua olukord, kus N. Liidul on võimalik „näo päästmisega" Afganistanist oma vägesid välja viia.

Sellised argumentatsioonid ja olukordade analüüsid näitavad, et Afganistani küsimust ei käsitata praegu naiivselt mitte Washingtonis vaid Euroopa pealinnades. Euroopa riikide välisministrid ja riigimehed teevad suure vea kui nad vaatlevad praegust Afganistani kriisi rohkem Ühendriikide valimiste kui N. Liidu agressiooni taustal. Leonid Brezhnev on teinud juba ettepaneku oma „näo päästmiseks" ja lubanud oma väed Afganistanist välja tuua siis kui teised riigid ei sekku enam Afganistani sisemistesse asjadesse. Selle läkituse mõte on selge — N. Liidu okupatsiooniväed viibivad Afganistanis Ühendriikide sekkumise pärast Afganistani sisemistesse asjadesse ning tuuakse sealt välja siis kui ameeriklased ja Kesk-Ida riigid annavad garantii, et nad Afganistani küsimusega enam ei tegele. Brezhnevi teooria kohaselt peaksid ameeriklased süü Afganistani okupeerimise pärast enda kanda võtma ja venelased lahkuksid Afganistanist siis kui nad seal kõik rahvuslikud jõud on likvideerinud ja välisabi kommunistlikule rezhiimile vastupanevatele jõududele on lõpetatud.

Kui president Carter asuks Euroopa välisministrite plaanide kohaselt venelaste nägu päästma, siis tähendaks see Kremli poliitikute agressiivsele poliitikale tunnustuse andmist ning süüdlase mantli ameerikaste õlgadele võtmist. Kuid see tähendaks ka ühe väikese riigi ja rahva õiguste mahamatmist mida meie ise oleme valusalt läbi elanud ja mida on pidanud taluma ka teised Kremli agressiooni ohvriks langenud riigid. Mõned Euroopa juhtivad riigimehed on kahjuks asunud sellele libedale ja teataval määral isegi reetlikule teele ja nende praegusest poliitikast jääb mulje, nagu toetaksid nad rohkem N. Liidu kui Ameerika Ühendriikide poliitikat ja seisukohti.

K.A.

Kui tugev on Lääs?

Läände siirdunud nõukogude teisitimõtlejatele on tulnud kohtumine demokraatliku läänega tihti shokina — niivõrd erinev on see nõukogude ühiskonnast. On tekkinud erinevaid hindeid selle kohta, kui tugev niisugune demokraatlik ühiskond õieti on.

Andrei Sinjavski on selles osas positiivne. Ta on võrrelnud lääne ühiskonda meekärjega, mis on väliselt õrn, aga ometi hästi üles ehitatud ja talub palju. Nõukogude ühiskond sellevastu olevat nagu liivakott. Kui sellele auk sisse torgata, variseb kõik tolmupilves kokku.

Solzhenitsõn on hoopis teisel arvamisel. Ta arvab koguni, et lääne „radikaalid" aitavad kaasa nõukogude ühiskonna püsimisele. Idas teavad kõik, et kommunism on lõppenud nurjumisega, selle hindamine on langenud alla nulli. Aga „lääne intelligents" laseb end sellest ikka veel petta ja tunneb selle vastu sümpaatiat.

Solzhenitsõni meelest elame valede sajandil. Idas tallab partei inimesed maha, läänes teeb kapitalism sama. Solzhenitsõni meelest elab kogu inimkond „vaimse kuivamise" ajastul. Materiaalsetel hinnangutel põhinev ühiskond polevat võimeline ennast kaitsma.

Peame tõmbama noori eesti ühiskonda

Kokkuvõte Tõnu Tõsise kõnest Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel Torontos

Torontos möödunud pühapäeval toimunud Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel oli aktusekõnelejaks noorema generatsiooni esindaja Tõnu Tõsine, kes võttis vaatluse ja analüüsimise alla noorema generatsiooni eemale jäämise põhjused eesti ühiskonnast ja eestlusest ning esitas omapoolseid ettepanekuid noorte kaasatõmbamiseks eesti üritustele ja ühiskondlikule tegevusele. Kuna Tõnu Tõsine on Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas esimees ning organiseerib Kanada eestlaste osavõttu Stokholmis toimuvatest ESTO-80 pidustustest, siis pühendas ta ühe osa oma sõnavõtust noorte ESTO-le viimise vajadusele. Anname kõne allpool edasi lühendatud kujul.

Mõned aastad tagasi peeti noorte vähest järelkasvu meie organisatsioonide ridades kriisiks. Oli mure, et kust tuleb järgmise põlve juhtkond? Seda küsimust sai palju arutatud — seda käsitleti mitmetel kõnekoosolekutel, õppepäevadel ja noorte seminarides. Kuigi olukord on ehk viimaste aastate jooksul pisut paranenud, ei ole see kriis veel mitte lahenenud. On vaja palju tööd teha ja julgust koguda, et noorema generatsiooni esindajatele anda võimalusi juhtimisel kogemuste saamiseks. Tulevikus on palju raskem leida isikuid, kelledel on kogemusi sest vanema generatsiooni liikmed ei jõua kõiki kohustusi ja ülesandeid enam täita.

On rõõmustav näha, et viimasel ajal antakse üha rohkem võimalusi noortele praktiliselt kaasa töötada organisatsioonides koos vanema generatsiooni liikmetega.

Ainult ühises koostöös saab töökoormat edukalt üle anda nooremale. See üleandmine ei saa toimuda atmosfääris, kus öeldakse „siin, tehke," vaid peab olema „tulge, teeme koos, õpime koos." Kui varemalt see koostöö ja üleandmine toimus ainult üksikutes keskustes ja orgnisatsioonides, siis nüüd on see üleandmine toimumas mitmel pool, nii organisatsioonide juhatustes kui ka esinejate ridades. Jõudu nendele organisatsioonidele ja noortele juhtidele ning esinejatele! Samuti kiitust neile kes julgesid ohjad üle anda! Loodan, et see tendents edukalt jätkub.

Kui eestlus peaks võõrsil välja surema, siis on see ainult meie oma süü — meie oma laiskus. Meil võõrsil ei ole ees neid takistusi, mille all peavad kannatama kaasmaalased kodumaal. Ajalugu on näidanud, et vaatamata kõigile raskustele on eesti rahvas ja tema tugev vaim säilunud kodumaal. See püsis läbi külma talve orjaaastatel, hakkas kasvama ärkamisajal ja õitses iseseisvuse ajal. Kodu-Eestis on eestlus praegu ainult talveuinakus.

Aga võõrsil saab eestlus kasvada ja areneda ainult meie kõigi kaasabil ning meie ühisel eestvedamisel.

See on meie kõikide ülesanne.

Apaatus ei ole seotud teatud vanusegrupiga, vaid seda on näha nii nooremate, keskmiste kui ka vanemate eesti generatsioonide ridades. Tõsist muret ei tekita kohalolejad, vaid mure on nende pärast, kes täna siin ei ole ja olulisemaks küsimuseks on: kuhu on jäänud noorus meie publiku hulgas?

Oleks huvitav teada kui palju on neid inimesi, kes tänasel aktusel ei saa minu kõnest ega teistest sõnavõttudest aru sellepärast, et need on eesti keeles. Ma arvan, et neid eesti keelt mitte mõistavaid ei ole palju. Kuid neid peaks olema rohkem. Siinjuures ei mõtle ma välisküIalisi, vaid neid, kes segaabielude kaudu peaksid kuuluma ka meie ridadesse. Need segaabielu paarid ei tohiks eemale jääda eesti ühiskonna tegevusest ega kaduda meie ridadest.

Kuid mitte ainult segaabielud ei ole muretekitavad, vaid on ka noori — kas üksikuid või abielus rahvuskaaslastega — kes ei võta eesti ühiskonna tegevusest osa. Need on eemale jäänud kes elurajamise murede tõttu või ka ainult passiivvuse või apaatsuse tõttu.

Eestluse säilitamine ja edasiviimine võõrsil vajab kohalolejate ja eemalejäänud eestlaste kaasabi.

Mõned kuulajad kindlasti mõtlevad, et see on ju iga eestlase kohus — vaatamata vanusele või abielu staatusele — osa võtta Vabariigi Aastapäeva aktusest ja teistest tähtsamatest rahvuslikest üritustest. Kuid praktiliselt asi ei ole nii ja muret teevad peamiselt meie noored.

See on see kriis mille ees meie nüüd seisame ja mille kohta tuleb nõu pidada nüüd kus me oleme 1980-ndate aastate lävel. Kuidas saame oma ridu suurendada ja koondada noortega, samuti kindlustada tulevikus publiku osavõttu? Selle küsimuse juures tuleb meil nii sama palju aru pidada kui seda on peetud meie juhtkonna noorendamise küsimuse juures.

Et säilitada meie rahvuslikku vara ja saavutada meie eesmärke kodumaa ja rahva tuleviku kindlustamiseks, tuleks kaasa tõmmata nii pajul jõude kui võimalik. Meie ridadesse peaksid aktiivselt kuuluma kõik eestlased — ka need, kes on senini eemale jäänud. Peame neile segaabielu perekondadele ja ükskõiksusest eemale jäänutele midagi pakkuma, mis neid esialgu huvitaks, et pikapeale võiks nad meiega liituda. Tuleb pakkuda selliseid võimalusi, kus nad ei tunne endid võõrana ega silmatorkavatena ja saavad jääda esialgu anonüümseks. Edaspidi kui neil on juba julgust rohkem ja nad ei tunne endid enam võõraina eestlaste keskel, hakkavad nad loodetavasti aktiivsemalt ühiskonna tegevusest osa võtma.

Kuidas saame eestlusest eemale jäänud isikuid kaasa tõmmata ja praegu osavõtvaid noori eesti ühiskonnas hoida? Siin tuleb Eestit, eestlasi ja eestlust rohkem populariseerida.

Suurpidustused, mille kavad esitavad eestlust silmapaistvalt, mis on kergemalt arusaadava sisuga ja kergema meeleoluga, pakuvad selleks häid võimalusi.

Eestluse varasalved laulus, tantsus ja kunstis on rahvusvaheliselt arusaadavad ja nendega on võimalik tutvustada eestlust. Nendest ürituste osavõtu kaudu saavad eestlased kinnitada oma kohusetunnet kodumaa vastu ja nooremad õpivad tundma eestluse mitmekülgsust.

Kui paguluse algaastatel olid sellised suurüritused nagu suvepäevad ja laulupäevad koondamiskohaks laialipillatud eestlastele, siis nüüd on nendele suurüritustele lisandunud veel tähtsam ülesanne. Igal mandril, kus Eesti Päevi on korraldatud, on üles kerkinud eriti noorte hulgas suur huvi eestluse vastu ja sellega on noori juurde tõmmatud eesti organisatsioonide tegevusele ja juhtimisele. Eesti Päevade kalender on üle aastate „noorenenud", suunates rohkem tähelepanu noorte üritustele. Kui ESTO '72 kestel Torontos oli noortele ette nähtud vaid üksikuid üritusi nagu laevasõit Ontario järvel ja Maailmalaager, siis 1976. aastal Baltimores olid noortel väljasõidud ja oma kavandatud üritused nagu Ilo Õhtu. Tänavu Stokholmis on ette nähtud terve pikk rida noorte üritusi: Vikerkaare" maailmalaager, on kavandatud mitmeid laevasõite, disco õhtuid, noorte kontsert ja kunstinäitus, noortele oma tsentrum, oma rahvapidu ja noortelt oma kirev kava „Taidurite" nime all.

ESTO üritused loodetavasti tõmbavad kaasa rohkem ja rohkem noori.

Need üritused ei ole mõeldud killustamiseks eestlaskonnas noorema ja vanema generatsiooni vahel, vaid need pakuvad meie noortele võimaluse sõprussidemete loomiseks omavanustega. On ju mitmeid üritusi, kus kõik eestlased koonduvad — nagu laulupidu, rongkäik ja valguspidu. Kuid noorte ürituste-ga saame noortele midagi erilist pakkuda ja sellega välja tuua neid noori, kes seni on eemale jäänud. Nad tunnevad endid esialgu võõraina, kuid sellega on siiski suur samm astutud tulevikus publiku kindlustamiseks.

Nii saab noori välja tuua meelelahutuslikele üritustele, mis tihti kannavad kultuurirüüd, siis saame ka sellega teisi eesmärke saavutada.

Nimelt, kui noor on eestlaskonnaga liitunud rahvuskultuuriliste huvide kaudu, siis saame talle tasapisi tutvustada ka rahvuspoliitilisi ja välispoliitilisi probleeme ja eesmärke. Ei saa kuidagi eraldada kultuuri ja poliitikat kuna suurüritused on alati olnud poliitilistest eesmärkidest nakatatud. On vaja ainult mõelda laulupidudele ärkamisajal, kus suudeti tõsta eestlastes eneseuhkust, mille kaudu lõpuks saavutati Eesti riigile iseseisvus. Ka on oma poliitiliste eesmärkidega olnud vabas maailmas toimunud laulupeod ja Eesti Päevad.

Eesti päevad peavad edukalt olema läbi viidud ja eestlaste osavõtt peab olema arvukas ja elav. Sest kui need päevad tuhandete esinejatega ja mitmete tuhandete pealtvaatajatega õnnestuvad, saavutame mitu eesmärki. Esiteks, anname võimaluse meie esinejatele ja kunstnikele oma võimeid näidata. Teiseks tõstes meie rahvuslikku eneseuhkust saavutame rahvuspoliitilisi eesmärke. Kolmandaks suudame Eesti Päevadega poliitilisele pinnale viia ning maailma rahvaste ette kanda meie eesmärke kodumaa ja rahva vabastamiseks ja talle enesemääramise õiguse kindlustamiseks.

Kommentaarid

President Carteri nõudlikum ja rangem poliitika N. Liidu vastu Afganistani probleemide lahendamiseks ja venelaste väljasurumiseks sõjast ja kommunistliku rezhiimi vägivallategudest kurnatud ja vaevatud riigist hakkab tõenäoliselt juba vilja kandma. Sest mille muuga seletada partei peasekretäri ja võimu usurpaatori Leonid Brezhnevi äsjast kõnet Moskvas, milles ta rääkis juba vägede väljatõmbamisest Afganistanist kuigi ta esitas sealjuures tingimusi, mis ei ole kuidagi reaalsed ja mis baseeruvad vale alustele.

Näib, et Afganistani okupeerimine kujuneb venelastele palju tõsisemaks probleemiks ja palavamaks kartuliks kui seda ka kõige suuremad pessimistid Kremli tagatubades oskasid kalkuleerida. Ükski asi Afganistanis ei klapi. KGB korraldamisel ja organiseerimisel on juba mitu Afganistani kommunistliku partei juhti ja Kremli käsilast teise maailma saadetud ja nende asemele uued mehed pukki istutatud, kuid ikka veel ei ole leitud õiget meest, kes oleks võimeline afganistani rahva kommunismi rüppe juhtima. Vastupidi: rahva viha venelaste ja nende afganistanlastest käsilaste vastu üha suureneb ja seda ei suuda leevendada isegi sõjaseisukord Kabulis ning punaste poolt valmistatud propagandafilmid, mis näitavad kuidas suurmaaomandid talumeeste vahel ära jagatakse ning need on valmis püssiga käes oma omandiõigust kaitsma. Filmi teine osa, mis kujutab nende talupoegade kolhoosidesse saatmist kuulub loomulikult näitamisele tulevikus, siis kui maata talumehed on juba armetult alt tõmmatud ja nende käest hakatakse maid tagasi võtma.

Brezhnevi ja tema sõprade kingad pigistavad valusalt mõlemas jalas — nii Afganistanis kus rahva viha kommunistliku korra ja okupatsioonijõudude vastu üha suureneb ja rahvusvahelisel rindel kus Ühendriikide majanduslik ja poliitline surve võtab üha suuremad mõõtmed. Kuigi venelased ei lase seda välja paista, on ähvardav olümpia boikott neile raskelt puretavaks pähkliks, mille tagajärjed võivad osutuda nii sise- kui ka välispoliitiliselt sügavale tungivateks ja kaugeleulatuvateks. Kremlis on sellele küsimusele nähtavasti tõsiselt mõeldud ja Brezhnev otsustas avalikkuse ette tulla uue veesegamise katsega, esitades omapoolseid ettepanekuid okupatsioonivägede väljatõmbamiseks Afganistanist.

Brezhnevi ettepanekud on põhiliselt läbi ja lõhki propagandafraasid, kuna nende põhjal nõutakse Ühendriikidelt ja Kesk-Ida rahvastelt, et nad lõpetaksid „välispidise sekkumise" Afganistani sisemistesse asjadesse, mis võimaldaks punaarmeel Afganistanist lahkuda. Nõudmine ei ole mitte ainult läbipaistvalt naiivne vaid isegi võrdlemisi rumal, sest ainsaks Afganistani sisemistesse asjadesse sekkujateks on praegu venelased ja kui ameeriklased Brezhnevi ettepanekute pinnal hakkaksid läbirääkimisi pidama, siis lööksid nad ise endile rinnale agressori templi.

Brezhnevi kõne on nähtavasti mõeldud vaba maailma radikaalidele ja kergeusklikele sööda viskamiseks, segaduste tekitamiseks ja aja võitmiseks. Kremlis loodetakse, et läänemaailmas algab Brezhnevi ettepanekute ümber suur vaielus ja poleemika, mis võimaldab venelastel Afganistanis pooleli olevat „tööd" lõpule viia ja võibolla isegi olümpiamänge hukutavast saatusest päästa.

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

1. ja 2. märtsil dr. K. Pahapill, tel. 921-7777.

8. ja 9. märtsil dr. M. Leesment, tel. 481-6834.

Tiina Allas Vancouveri Eesti Seltsi juhtima

VANCOUVER (VE) — Vancouveri Eesti Seltsi aastapeakoosolek peeti 10. veebruaril Meie Kodu aulas. Valimised ei toonud erilisi muudatusi juhatuse ja toimkondade koosseisudes — ainult möödunud aasta esimees Arnold Pärn loobus oma ametist ja valiti juhatuse liikmeks. Uus esimees on Tiina Allas, kes ei olnud küll koosolekul, kuna ta oli samal hommikul lennanud oma perega Brasiiliasse oma mehe vanematele külla. Koosolek otsustas kiita heaks endise juhatuse toetuse V.E.S. Rahvatantsu Rühmale Rootsi reisikulude katmise abistamiseks. Esitati mitu plaani V.E.S. arhiivi asutamiseks, aga konkreetset otsust ei tehtud. Uue juhatuse ülesandeks jääb selle küsimuse uurimine. V.E.S. häälekandja Läänekaare Postipoisi toimetajaiks määrati kolmeliikmeline toimkond, mida juhib dr. Juta Kitching, kes äsja pöördus oma kodulinna tagasi pärast pikemat „eksiili" Sudburys Laurentian ülikoolis. Liikmed otsustasid täpsustada liikmemaksu tingimusi. Tänu koosoleku juhataja Enno Lepnurmele oli koosolek võrdlemisi kiire, kestes vähem kui kolm tundi.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

Äsja saadeti Hispaaniast välja kaks venelast, keda süüdistati spioneerimises. Üks neist „seltsimeestest" oli Madriidis tegutsenud vene lennuühingu Aerofloti mänedzher Oleg Suranov ning teine Madriidi N. Liidu saatkonna esimene sekretär. Mõlemaid süüdistati salajase sõjalise materjali kogumises ja Venemaale saatmises.

Kahe vene agendi väljasaatmine suurendab märgatavalt seda kurba statistikat, mis on toonud hispaanlastele palju murepilvi pärast seda kui Madriidi ja Moskva vahel sõlmiti 1977. aasta veebruaris täielikud diplomaatilised sidemed. Ligemale kolme aasta jooksul on maalt välja saadetud kuus täiskaliibrilist KGB koosseisu kuuluvat salaluure agenti, kelledest esimene kukkus juba sisse kolm kuud pärist diplomaatiliste sidemete jalule seadimist. Se'leks esimeseks sissekukkujaks oli Juri Pipovarov, kes ametlikult oli saatkonnas kaubanduslik atashee kuid kelle peaülesandeks oli Hispaania sõjaliste saladuste välja nuhkimine.

Kuid kogu küsimus ei oleks hispaanlastele nii raske taluda kuid tegemist oleks ainult sõjaliste saladuste tagaajamisega ning nende Moskvasse toimetamisega. Palju rohkem häirib hispaanlasi kuri kahtlus, et vene agendid peavad tihedaid kontakte baski põrandaaluste pahempoolsete separatistlike organisatsioonidega ning teiste kommunistlike gruppidega, kellede eesmärgiks on demokraatliku riigikorra õõnestamine Hispaanias ning sel'e asendamine kommunistliku rezhiimiga. Nii on politseivõimudel andmeid, et Aerofloti mänedzher Suranov kohtas Barcelonas äärmuslike vasakpoolsete gruppide esindajatega ning et vene agentidele on hispaania kommunistidega olnud kohtamisi Lõuna-Prantsusmaal.

Nii mõnigi hispaanlane hakkab nüüd taipama, et kuigi Francol ei olnud kõigis küsimustes õigus, oli tal siiski selge pilt punaste põrandaalustest võtetest ja Hispaania õõnestamiskatsetest ning et ta võttis nende elementide elimineerimiseks tarvitusele ka vastavad abinõud. Vene agentide aktiivsus Hispaanias lähendab kindlasti Hispaaniat NATO liidule ning tõenäoliselt hakkab Hispaania tulevikus Ühendriike tugevalt toetama ka praeguses rahvusvaheliselt segases olukorras.

AMI

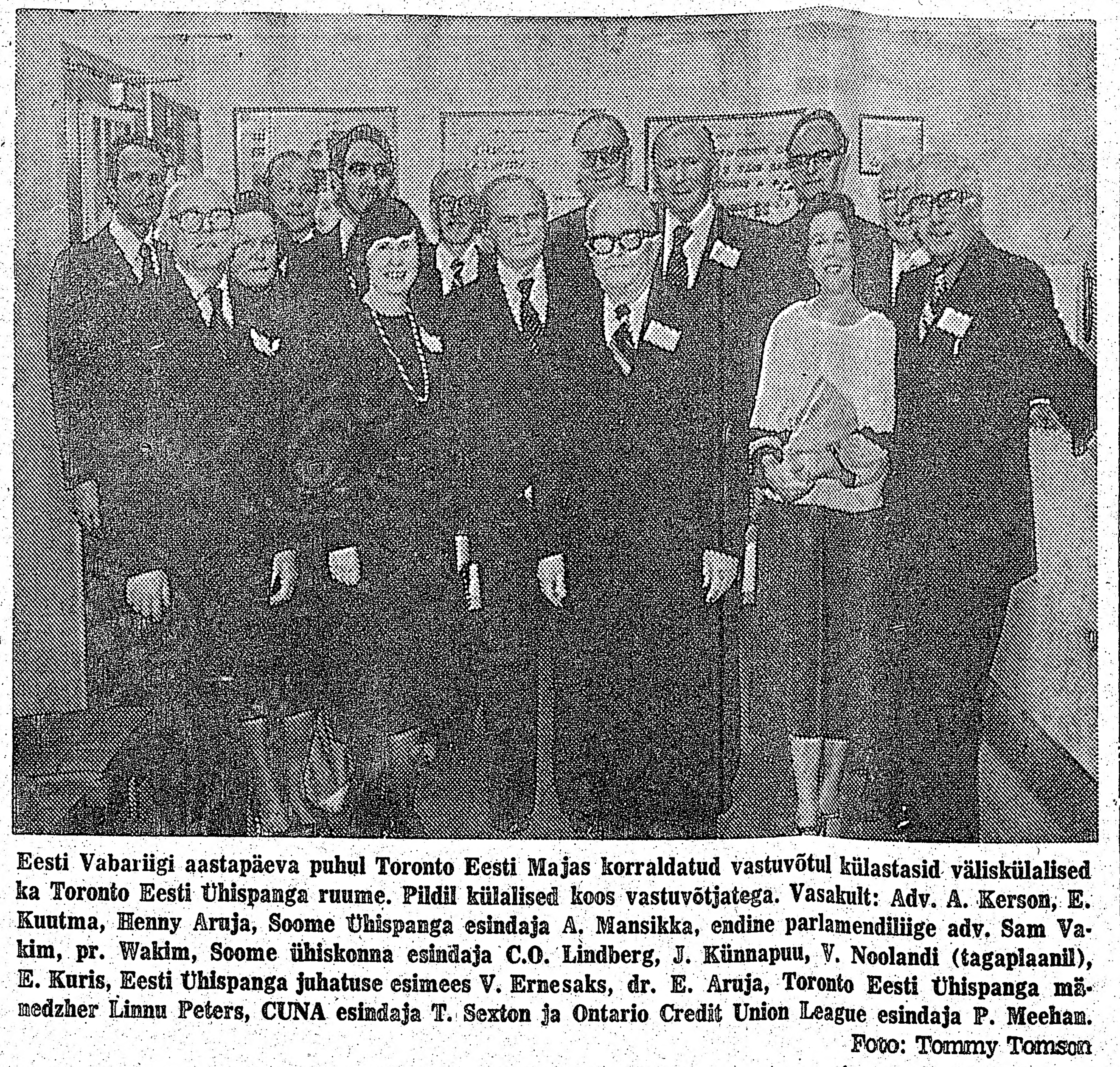

Eesti Vabariigi aastapäeva puhul Toronto Eesti Majas korraldatud vastuvõtul külastasid väliskülalised ka Toronto Eesti Ühispanga ruume. Pildil külalised koos vastuvõtjatega. Vasakult: Adv. A. Kerson, E. Kuutma, Henny Aruja, Soome Ühispanga esindaja A. Mansikka, endine parlamendiliige adv. Sam Vakim, pr. Wakim, Soome ühiskonna esindaja C.O. Lindberg, J. Künnapuu, V. Noolandi (tagaplaanil), E. Kuris, Eesti Ühispanga juhatuse esimees V. Ernesaks, dr. E. Aruja, Toronto Eesti Ühispanga mänedzher Linnu Peters, CUNA esindaja T. Sexton ja Ontario Credit Union League esindaja P. Meehan.
Foto: Tommy Tomson

Mitmekultuuri Nõuandva Kogu tähsad ülesanded

Peaminister Davise selgitus etnilistele toimetajatele ja etniliste gruppide esindajatele

Ontario peaminister William Davis tutvustas möödunud esmaspäeval Torontos Ontario Parlamendihoones toimunud kokkutulekul etniliste gruppide esindajatele ja toimetajatele lähemalt Ontario Mitmekultuuri ja Kodakondsuse Nõuandva Kogu olulisi ülesandeid. Täiendavalt võtsid veel sõna Ontario kultuuriminister R. Baetz ja Nõuandva Kogu esimees Yuri Shymko, kes on asunud sellele kohale tööle täisajaga.

Nõuandva Kogu koosseisu kuulub paljudest erinevatest etnilistest gruppidest 57 liiget. Eestlaste esindajaks Nõuandvas Kogus on Eestlaste Kesknõukogu Kanadas abiesimees Laas Leivat.

Kogule on moodustatud ka juhtiv komitee, kes hakkab tihedamalt koos käima ning kelle ülesandeks on kogus ülestõstetud küsimuste läbi töötamine ning nende esitamine Ontario valitsusele kultuuriministri kaudu.

Peaminister Davis nentis, et Mitmekultuuri ja Kodakondsuse Nõuandval Kogul on täita tulevikus väga tähtsad ülesanded ning et uus esimees Yuri Shymko ülesandeks on Nõuandva Kogu tegevuspiirkonna laiendamine. Peaminister ütles, et Ontario teeb kõik, et säilitada erigruppide kultuuripärandit ning arvestab sealjuures ka mitmesuguste eriarvamistega. Peaministri sõnavõtust selgus, et ta oli viibinud ka Lake Placidis talveolümpial, kus erakorraliseks sündmuseks oli Ühendriikide meeskonna kuldmedal jäähokis.

WILLIAM DAVIS

Kuigi olümpiamängud arenesid paljude rahvaste osavõtul hoogsalt pealtnäha koostöölises vaimus, jääb peaminister oma senise seisukoha juurde, et Moskvas toimuvaid olümpiamängusid tuleb Afganistani sündmuste pärast boikoteerida.

Kultuuriminister R. Baetz, täiendades peaministri sõnavõttu, mainis, et Mitmekultuuri Nõuandev Kogu peab oma tegevusega ühest küljest abistama etnilisi gruppe, kuid teisest küljest on tal tähtsad ülesanded ka valitsuse informeerimisel ja talle nõuannete esitamisel. Minister Baetz kinnitas, et Ontario valitsuse eesmärgiks on kujundada tulev mitmekultuuriline ühiskond ja Nõuandval Kogul on selle eesmärgi saavutamiseks täita tähtsad ülesanded.

Pikema sõnavõtuga esines Nõuandva Kogu esimees Yuri Shymko, kes ütles, et Ontario elanikkonnale tuleb esmajoones selgeks teha Nõuandva Kogu eesmärk ja ülesanded, kuna 80 protsenti inimestest ei tea, millega see organ tegeleb ja milleks ta loodi.

Nõuandva Kogu ülesanded on peamiselt kultuurilised ning kogu 57 liiget ühendatakse positiivsete töötulemuste saavutamiseks juhtiva komitee juhtimisel ühiseks tervikuks.

Lõpuks tutvustas kõneleja kohalviibivaid juhtiva komitee liikmeid, kes omavad tähtsaid ja mõjuvaid positsioone oma etnilistes ühiskondades.

KINDLUSTUSED

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

ILMAR HEINSOO INSURANCE
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Pianist Helve Sastoki debüüt Torontos

Nii pianistina kui heliloojana kohtame noort eestisoost helikunstnikku Helve Sastok'i Tartu Colleges 9. märtsil, kell 4 p.l.

Noore helikunstniku kujunemine ja stuudium on ulatuslikult toimunud tema praeguses kodulinnas — Edmontonis. Helve Sastoki stuudiumi-tee on rohkesti tähitud õige mitmekülgsete tunnustuste ja auhindadaga, olgu nii akadeemiliste kui muusikaliste saavutuste eest. Muusika alal — Edmontoni Kiwanis Music Festivalil on Helve Sastoki auhindade nimistu pea lõppematu. Tema esikohad ja muud võidud algavad juba kümme aastat tagasi ja need katavad tunnustusi klaveri, viiuli, loomingulise ala võistlusi. Stipendiume on Valve Sastokile antud nii mitmesugustest kanada kui eesti stipendiumifondidest. Oma stuudiumi lõpetas Helve Sastok Alberta ülikoolis käesoleval aastal ning töötab edasi nii loomingulise kui musikoloogilises sektoris. Erilist huvi tunneb ta eesti rahvaviisi ilme ja rakendamise vastu.

Helve Sastoki kontsert — Eesti Kontsertbüroo sarjas — tutvustab noort helikunstnikku interpreedi ja komponistina. Rahvusvahelisest klaveriliteratuurist esitab Helve Sastok klaverimuusika hiiglasi nagu Clementi, Mozart, Liszt ja Brahms. Siin läbib tema kontsert nagu klaverimuusika arengu ajaloo, mis algab Clementiga ja lõpeb Brahmsiga. Iga eelnimetatud helilooja on jätnud selge ja isikupärase jälje klaverimuusika literatuuri. Juba see üllatav aspekt ise oleks huvitav kontserdile kaasa-elamiseks. Aga Helve Sastok toob siia juurde veel eesti heliloomingut. Tobiase „Mazurka" on üheks toetuspunktiks.

Teiseks ja veelgi uudisrohkemaks on Helve Sastoki enda helitööd: pianistlikkusest sädelev kolmeosaline Klaverisonaat No. 1; jutustav ja mõtisklev Poeem viiulile ja klaverile ning kaks ilmekat ja deskriptiivset soololaulu — Little boy lost, Little boy found. Oma helitöödega katab Helve Sastok ulatuslikult oma senise loomingulise stuudiumi ja kindlasti vihjab ka suunale, kus tema loominguline tulevik liigub.

Aarne Tammisaar viiulil ning Avo Kittask vokaalsetes ülesannetes lisavad veel omalt poolt professionaalset kvaliteeti. Eesti Kontsertbüroo seeriakontsert 9. märtsil Tartu Colleges algab kell 4 peale lõunat.

Ülikoolide lõpetajaid

Towson State University Baltimores, Md. lõpetas BS kraadiga Business Administration alal Martin Sarapik (EÜS), sünd. 1958. a. Ta päripeb ka Baltimorest.

Torontos austati Eesti Vabadusristi kavalere

Eelmiste aastate eeskujul toimus ka tänavu pärast Eesti Vabariigi 62. aastapäeva aktust Tartu College'is Eesti Korporatsioonide Liidu ja Eesti Üliõpilaste Seltsi ühisel korraldusel Eesti Vabadusristi kavaleride austamise õhtu, kus oli juurde kutsutud ka II maailmasõjas võidelnute esindajad. Akadeemiline pere koos külalistega oli saja ringis.

Õhtu avas EKL senior Jaan Reitav korp! Vironiast, tervitades Eesti vabadusristi kavalere ja öeldes, et ilma aukülaliste vapruseta poleks meie vabarik näinud päevavalgust. Nende isamaaarmastus on olnud meile eeskujuks ja eesmärgiks.

J. Reitav tutvustas kohalolnud VR kavalere A. Tomanderi, B. Leemani, J. Konzet, A. Ruusauku, N. Valget, A. Eriksoni ja endiste sõjakangelaste leski pr. Ellandit ja pr. Loosbergi.

II maailmasõja võitlejate esindajaina olid kohal Harald Teder ja soomepoiste esindaja H. Oja.

EÜS poolt kõneles S. Kask, tervitades ja avaldas rõõmu, et võitlejail on olnud võimalus koosviibimiest osa võtta. Ta avaldas lootust, et praegune olukord balti riikides ja teistes maades ei jää püsima. See on vägivallaga peale surutud. Vabaduspüüdlused aga püsivad põlvest põlve, milleks näide on Eesti Vabadussõda. Praegu võitleme jälle Eesti vabaduse eest, aga erinevas olukorras. Afganistani olukord on avanud maailma silmad.

Meie kohus on valvata, et need silmad ei jääks suletuks. Olgu meile eeskujuks meie eelkäijate saavutused.

Vabadusristi kavaleride poolt kõneles lühidalt A. Tomander, tänades et neid pole ka sel aastal unustatud. Omalt poolt ta soovis akadeemilisele perele südamlikumaid õnnitlusi. Ta avaldas usku, et tänane koosviibimine annab jõudu valmisolekuks Eesti iseseisvuse rindel.

II maailmasõja veteranide poolt oli sõnavõtt Harald Tederilt. Ta ütles, et eestluse püsimisel on igale generatsioonile olnud võitlusi. Ühed võitsid vabaduse, teised kaitsesid seda Sinimägedel ja kolmandale põlvkonnale tuleb võidelda sule ja sõnaga. Eestis süütas see põlvkond küünlad möödunud jõuluõhtul kalmistuil põlema. Täna süütame oma südames mälestusküünlad II maailmasõjast osavõtnute mälestamiseks.

Küsimuses ei ole, kas Eesti saab vabaks, vaid millal.

Muusikalises osas Tamara Norheim laulis oma tütre Tiina Norheimi klaverisaatel A. Kapi „Mu kodune kohake", J. Talli „Rändaja õhtulaulu" ja U. Naissoo „Mu kodu", viimane tuli kordamisele.

Lõpuks Henny Aruja rääkis eesti poliitiliste vangide abistamisest, kellele see annab palju vaimset tugevust, kui neid siit aidatakse ja neile mõeldakse.

Ühepäevane fotoseminar

Laupäeval, 8. märtsil toimub Bloor Collegiate Instituudis (1141 Bloor St. W.) huvitav ühepäevane fotoseminar, millest EKK oma liikmetel soovitab osa võtta. Seminari üheks korraldajaks ja ka ühe töögrupi juhiks on EKK liige Naima Aer. Fotoseminar algab hommikul kell 9.15. Päeva jooksul töötavad 17 õppeprogrammi, millest 3 on kõikidele ühised, käsitades diapositiivide ühendamist saatemuusikaga. Ülejäänud programmidest võib iga osavõtja valida veel kolm, mis teda erialaliselt kõige rohkem huvitavad. Seminari korraldajaks on Toronto Guild for Colour Photography. Naima Aer on ülekanadalise fotoajakirja „Camera Canada" toimetaja.

Seminarist huvitatuid palutakse helistada Einar Heinmaale, tel. 494-8390. Osavõtumaks on $12.—, EKK liikmeile hinnaalandus. Registreerimislehti saab Eesti Majast tuba # 202.

VABA EESTLANE kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ "
.... 19 .... Tellimise katteks lisan $ .... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi ....
Aadress ....

PIKA JA RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS ABIKAASA, TÜTAR, EMA, VANAEMA JA ÕDE

TIIU KASE

Sündinud 1. jaanuaril 1921 Kihnus

Surnud 27. veebruaril 1980 Torontos

Mälestavad sügavas leinas

Puhka rahus,
mälestus Sinust
on kustumatu!

abikaasa MIHKEL
isa MIHKEL
poeg ENDEL
tütar SELMA perega
vend JÜRI perega
SUGULASED kodumaal

Kirstupanek reedel, 29. veebruaril kell 7.30 õ.
Peetri kirikus.

ARMAST VENNANAIST

ELSA LEIS'i

sündinud 26. detsembril 1923 Õngul, Hiiumaal
surnud 23. veebruaril 1980 Nurstes, Hiiumaal

mälestavad leinas

Sa läksid isakoju,
seal lõpnud vaev ja valu —
Puhka rahus!

ABIKAASA pojaga ja
OTNIEL perega Eestis
PEETER, KALJU, ENDEL
SAALE ja LEIDA Torontos

Meie südamlik kaastunne JUKU'le, VILMA'le ja ERIKA'le, nende ema

ROSALIE HANNUS-METSALO

surma puhul

Perekonnad
J. NIITSOO
A. KAPP
H. PAARA
L. RIIS
H. ELB

IGAVENE MÄLESTUS!
ARMAST NÕUKOGU JA LAULUKOORI LIIGET

TIIU KASE't

mälestavad leinas

TORONTO EESTI APOSTLIKU ÕIGEUSU KOGUDUS,
VAIMULIKUD, NÕUKOGU, LAULUKOOR JA KÄSITÖÖRING

UNUSTAMATUT ARMAST SÕPRA JA RISTIEMA

TIIU KASE't

leinab

perekond MÄTAS:
PAULA, JAAN, VALTER, ELLEN ja
ristipoeg ARTUR

Puhka rahus!

EESTI SIHTKAPITAL
KANADAS
Annetused ja testamendi-
pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
958 Broadview Ave. Toronto,
Ont. M4K 2R6

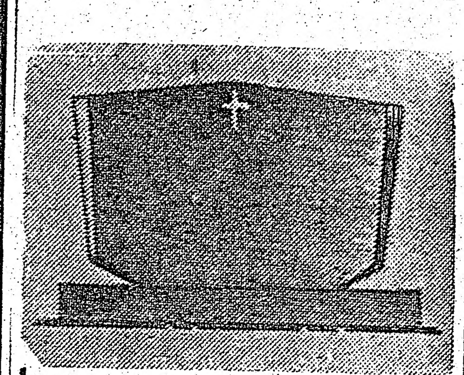

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virro

MÄLESTADES KALLIST

ROOSI METSALO't

Sind tahaksin veel kohata,
Su kätt veel soojalt suruda,
kuid aeg on tulnud lahkuda
ja saatusele alluda.
Mälestused ilusad ei närtsi iialgi . . .

Sind tahaksin veel kohata
ja midagi veel rääkida,
kuid sõnad on nüüd pisarad,
mis haual lilli kastavad.
Mälestused ilusad ei närtsi iialgi . . .

Sind tahaksin veel kohata
sääl maal, kus Jeesust näha saan.
Sääl, kus hingest hõiskame
ja armastuses elame —
sääl, kus lilled ilusad
ei närtsi iialgi . . . iialgi!

EVY HANNES-TEELAHK

OMA ARMAST VILISTLAST

BORIS NIRK'i

sündinud 20. detsembril 1904
surnud 19. veebruaril 1980

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

E.V. aastapäev Kolmainu koguduses

Toronto Eesti Ev. Lutheri Usu Kolmainu koguduses tähistati Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistusega, millest osavõtt oli nagu möödunud aastail arvukas. Jumalateenistusel jutlustas koguduse õpetaja O. Gnadenteich, kuna lauluettekannetega esines Helmi Betlem, keda orelil saatis koguduse organist Georg Iltal. Rahvuslipp oli altari ees koos Kanada ja kiriku lipuga.

Jumalateenistuse järele peeti koosviibimine kiriku saalis. Koosviibimise ruum oli päevakohaselt kaunistatud lava tagaseinale asetatud Eesti vapi ja tammelehtedega, mille all oli pr. M. Linnamäe poolt ristpistes valmistatud Eestimaa kaart 42x62 tolli suuruses pealkirjaga „Su üle Jumal valvaku". Rahvuslikult kujundatud tagapõhi määras ka koosviibimise meeleolu, elustades vanu mälestusi ja võitlusi, mis olnud ühenduses kodumaaga.

Kavas oli soololaule Helmi Betlemilt, deklamatsioon Lydia Torilt, kes kandis ette oma luuletuse. Ettekanded said elavate kiiduavalduste osaliseks. Päevakohase kõne pidas Jüri Härmatare, kes ka varem mitmel korral on koguduse tähtpäevadel esinenud. Kuna ta alaline elukoht on Peterboroughis, siis seistes Eesti maakaardi ees võrdles ta oma praeguse elupaiga põllumajanduslikku jõukust Eesti kodu-pinnaga. Meie maa suurus Kanada maakaardile asetatuna on umbes Torontost Huntsville ja sealt Ottawasse. Elavale kõnele avaldati tänu aplausiga ja lõpuks kõlas Eesti hümn.

ARMAST

TIIU KASE't

leinavad

MIHKEL ALAS abikaasaga
JAKOB LAMEND perekonnaga

ARMAST SÕBRANNA EMA

TIIU KASE't

sündinud 1. jaanuaril 1921
surnud 27. veebruaril 1980

leinavad

MARE ja HEINS perega

Aforism

Vaata, kuidas nad takerduvad oma valedesse ja kuidas kõik, mida nad on sepitsenud tühjaks minnes neid petab.

Koraan

Georgina eestlased pühitsesid E.V. sünnipäeva

23. veebruaril toimus Royal Beachi lähedal asuvas Ühendatud kirikus Toronto Jakobi koguduse korraldusel Eesti Vabariigi 62. aastapäeva jumalateenistus ja aktus millele elas kaasa rohkearvuliselt eestlasi. Kirik oli lippudega kaunistatud ja teenisid koguduse õpetaja abipraost T. Nõmmik ja Usuteaduse Seminari õpilane T. Tralla. Organistina toimis Eduard Welin Keswickist. Solistina Margit Viia laulis Hieberi palve, lipuvalve oli usaldatud õpetaja T. Nõmmiku noorema genratsiooni kolme liikme ja väikese E. Oilingu hoolde, kes kõik nägusais gaidi- ja skaudivormis esinesid laitmatult.

Õpetaja oli oma jutluse aluseks valinud 77. Taaveti laulu mis käsitab väikese Taaveti võitlust suure Koljatiga. Jumalateenistus lõppes Eesti hümniga.

Kohe peale teenistust algas kiriku seltskondlikus ruumis aastapäeva aktus. Aktuse avas Jakobi koguduse esimees E. Jukk ja solist Margit Viia laulis J. Aaviku „Kodule", mis vaatamata halvale akustikale kõlas meeldivalt. Solistile jagati kiitust tugeva aplausiga. Aastapäeva kõne pidas M. Tarum Torontost.

Koguduse naisringi liikmed prd. A. Päri, S. Hõbe ja R. Jukk olid katnud rikkaliku laua ja pakkusid kuuma kohvi sünnipäevakoogiga.

Koosviibijate hulgas viibisid ka kaks Vabadussõja veterani kelledele aploteeriti.

Lõpuks kohapealne elanik prl. O. Pääbo tänas rahva nimel kõnelejat huvitava ajaloolise kõne eest, ta tänas ka lauljat, õpetajat ja ta abilist. Esimees E. Jukk lõpetas aktuse ja koosviibimise, mille lõpul kõlas Eesti hümn.

SÜGAVAS KAASTUNDES JÄRVE SKAUDIPEREKONNALE
ISA, VANAISA JA VANAVANAISA

JUHAN JÄRVE

lahkumise puhul

Kui üks süda ja üks hing!

LEMBITU MALEV

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

World famous Pianos

Hea klaver on eluaegne investeering!
Suur valik tunduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika instrumendid.

REMENY

HOUSE OF MUSIC LTD.
210—230 Bloor St. W. Toronto
M5S 1T8 ⊕ Tel. 961-3111

PAUL JUTTUS

HOGAN PONTIAC BUICK LTD
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. veoautod
Pruugitud autod

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
auruga „steamcleaning"
HEL. ERIK LOKBIK 447-9834

INCOME TAX PREPARATION
Mark Tuomola, B.A.
191 Eglinton Ave. E., ruum 206 — Soome Ühispanga maja
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

OPTIKUD

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame:
Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

RATAS OPTIK

247 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2
SOOVITAME PRILLE PARIMAS KVALITEEDIS
KÄEKELLADE MÜÜK JA PARANDUSTÖÖD

MÜÜA

65 AAKRIT MAAD
jõe ääres, Stayner'i lähedal
Helistada 444-0964

Vabadusristi kavalerid, nende lesed ja Teise maailmasõja rindevõitlejate esindajad koos vastuvõtjatega E.V. aastapäeva ajal Tartu College'is toimunud akadeemiliste organisatsioonide vastuvõtul. Vasakult istuvad: A. Ruusauk, Helga Hüüve-Ellandi, J. Konze, Elfriede Loosberg, A. Erikson ja A. Tomander. Seisavad vasakult: J. Reitav — EKL-i esimees, K. Tori — Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu esimees, H. Oja — Soomepoiste esindaja, N. Valge, H. Teder — Teise maailmasõja rindevõitlejate esindaja, B. Leeman, S. Kask — EÜS-i esimees. Foto: Tommy Tomson

Mille eest anti Eesti Vabadusrist?

Kolonel A. Tomander Lembitu poiste pidulikul koondusel

Laupäeval, 23. veebruaril toimus Peetri kiriku saalis skautüksus Lembitu Maleva pidulik koondus Eesti Vabariigi aastapäeva puhul. Aukülalisena võttis koondusest osa Vabadusristi kavaler kol. A. Tomander, kes vestles poistega, jutustades episoode Eesti riigi loomisest ja Vabadussõja võitlustest. Lisaks huvitavale jutule said poisid käekatsutavast lähedusest näha Eesti Vabadusristi hõbepäise sõjaveterani rinnal.

Eesti Vabadussõjast osa võtnud, eriti aga Vabadusristiga dekoreeritud sõjameeste arv kahaneb nüüd erakordselt kiiresti. Veel on võimalus üksikuid kohata ja nendega vesteldes kuulda otsesest allikast Eesti Vabariigi loomise lugusid. Skautüksus Lembitu Malev kutsus sellepärast aukülaliseks oma koondusele kol. A. Tomanderi, kes ka ise on vana skaut.

Kol. Tomander on noortele lähedane, kuna enne sõjamehe karjääri oli ta kooliõpetaja.

Skautide organisatsiooni kuulus ta Alutaguse Skautide Maleva vanemana sel ajal, kui tegutses Jõhvis 4. jalaväe rügemendi ülemana.

Koonduse, millest võtsid osa kõik maleva allüksused, avas lipkonna juht Evald Oder. Süüdati küünlad ja lauldi maleva laulu. Päevakohase sissejuhatuse järgi toimus vestlus kol. Tomanderiga. Poisse huvitavaid küsimusi esitas Heino Jõe. Tänapäeva ja mineviku ajaloolisi sündmusi eraldab kauguse uduloor — mida kaugem, seda tihedam. Kasvavate eesti noorte rahvuslik meelsus oleneb peamiselt sellest, kuidas seda uduloori osatakse hajutada.

Inimlikud detailid on selle juures olulisemad kui kõrge ja kõlav paatos.

Kol. Tomander jutustas poistele, kuidas ta kutsuti vene tsaari sõjaväkke, õpetati ohvitseriks ja kuidas ta revolutsiooni ajal tuli teenima Eestis asuvasse ja eestlastest koosnevasse rügementi. See rügment sai aga sõdima hakata alles pärast peaaegu aasta kestnud saksa okupatsiooni, kui vene punaväed tahtsid noort Eesti vabadust tulla hävitama.

Esimese löögi Narvas võtsid vastu koolipoisid, kes sõduritena kogu Vabadussõja ajal olid vahvad ja julged.

Eesti Vabadussõda algas väga halva relvastusega. Relvad tuli võtta vaenlastelt. Kol. Tomanderi juttu illustreeris Eesti Vabadussõja sõjatandri kaart — kui sügavale vaenlane tungis ja kui kaugele ta välja löödi. Vaenlane soovis rahu ja see kirjutati alla Tartus. Vene tunnustas Eesti iseseisvust ja murdis lepingu kakskümmend aastat hiljem.

Mille eest anti Vabadusriste? tunnevad poisid huvi. Riste oli

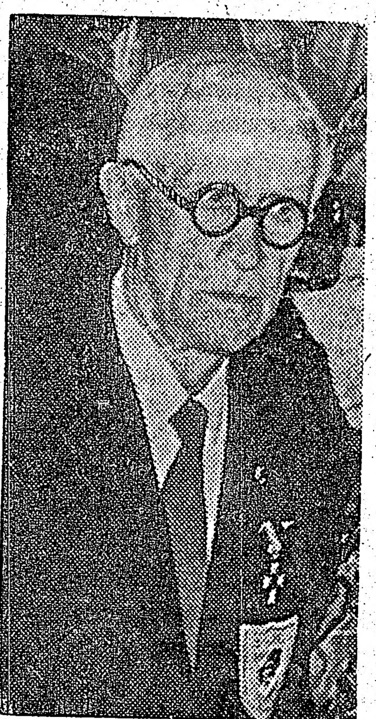

KOL. A. TOMANDER

kolm liiki — esimene, valge oli sõjaliste teenete eest; teine, must sõjalise vahvuse eest ja kolmas, sinine kodanliste teenete eest. Igas liigis oli omakorda kolm järku. Kol. Tomanderi rinnal oli I liigi 3. järgu rist. Teened, mille eest temale rist anti, olid järgmised: Sõja ajal, kui eesti sõdurid võistlesid rindel, oli osa kommuniste Tallinna jäänud ja kavatsesid võimu Eesti Vabariigi Ajutiselt Valitsuselt üle võtta.

Kol. Tomanderi juhatusel moodustati koolipoistest kaitsesalgad, kes relvadega julgestasid Ajutist Valitsust ja hirmutasid ülevõtjad laiali.

Teine lugu juhtus Narva rindel, kus selleaegne leitnant Tomander oli oma kuulipildurite pataljoniga. Eesti I rügemendi tagalas viibis kommunismivastaste venelaste Loode-Armee. 2000 meest selle koosseisust olid sõjast tüdinenud ja otsustasid rünnata seljatagant eestlasi ning siis üle jooksta kommunistide poolele. Kui kavatsusest kuulda saadi, siis saadeti kaks eesti ohvitseri — üks neist oli leitnant Tomander — venelaste juurde korraldusega, et nad võtaksid 2000-lt venelaselt relvad ära. „Jõudsime parajasti sinna", jutustas kol. Tomander, „kui üks kommunistlik ässitaja oli kõne lõpetanud ja astus kännu otsast maha.

Mina astusin asemele ... teine ohvitser nõudis, et mina pean rääkima, kuna mina olen kooliõpetaja.

Mina astusin asemele ja suutsin venelastele selgeks teha, et nad saavad koju minna ka siis, kui nad relvad maha panevad, söövad kõhud Kuremäe kloostris sooja suppi täis ning lähevad ametlikult.

Kuigi seljatagant, aga eestlasi on raske rünnata, vihased mehed on..." Kakstuhat loode-armeelast panid relvad maha.

Kol. Tomander on Vabadusristi saanud kaks korda, lisab ta naljatades. Esimest korda andis selle Eesti Vabariigi valitsus. Teist korda andsid risti kodutalu varblased. Kommunistide okupatsiooni ajal oli kodurahvas ähmiga kõik aumärgid (ka Vabadusristi) peitnud talumaja räästa alla. Pärast ei mäletanud keegi, kuhu need pandi. Kevadel kui varblased hakkasid pesitsema, sikutasid nad pakendi ümbert omale pesa ehitamise materjali, kuni ristid kukkusid peidukohast välja.

Huvitavale jutule lisaks vaadati Vabadusristi ja vanu koltunud fotosid — Tomanderi kuulipildurid, eesti ohvitserid Narva rindel ja teisi.

Poisid andsid lubaduse, et kavatsevad olla sama vahvad nagu olid Vabadussõja-aegsed koolipoisid, sest vahvus on mõnus tunne rinnas. Kuidas saakski olla teisiti, kui oled üks poiss Lembitu Malevas.

Lembitu juhid tänasid kol. Tomanderi huvitava vestluse eest. Pidulik koondus lõppes Eesti hümni palvesalmiga. Lahkumise eel aeti veel veidi mõnusat skaudijuttu omaaegsest Alutaguse Malevast ja praegusest Lembitu omast. Lembitu Maleval on mõndagi ühendust omaaegse Eesti sõjaväega ja meestega, keda kol. Tomander hästi tundis. Üksuse ridadesse kuuluvad kolm liiget, kelle vanavanaonu oli kindral Jaan Soots, kindral Kasekamp'i pojapoeg ja üsna suur hulk nooremate ohvitseride järeltulijaid.

N. Liidu vastane meeleavaldus Rochesteris

ROCHESTER — Laupäeval, 16. veebruaril toimus Rochesteri südalinnas Liberty Pole jalal kommunismivastane meeleavaldus. Halva ilma tõttu oli osavõtt kasinavõitu, kuid mõjukas TV saade õhtustes uudiste sarjas tasus vaeva tuhandekordselt. Kogu korraldus lasus Leedu Noorte Organisatsiooni õlgadel, kuid kaasa lõid peaaegu kõik raudeesriidetagused rahvad oma esindajate kaudu. Organiseerijate poolt koostatakse faktide kaust „Vene vägitegudest", mida kavatsetakse paljundada ja kättesaadavaks teha kohalikule ajakirjandusele ja ka poliitikategelastele. Eestlaste panusena faktide kogusse anti üle A. Pintsoni poolt:

1. The Trial Against the Estonian Democratic Movement (Tallinn, 10/21—31/1975).

2. Ex-prisoner confirms red massacre of 10.000 Poles in 1940 (The Oregonian).

3. House of Lords official report — Parliamentary Debates on Katyn Massacre.

FINN-AUTO
Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)
3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553
RISTO SAARENVIRTA

Vastuvõtt E.V. aastapäeval

Toronto Eesti Maja suures saalis möödunud reedel toimunud aupeakonsul I. Heinsoo ja Eestlaste Kesknõukogu Kanadas poolt korraldatud Eesti Vabariigi aastapäeva vastuvõtul domineeris kõigis kõnedes seekord Afganistani küsimus, mida võrreldi Balti riikide saatusega. Koosviibimisest võttis osa rohkel arvul eesti ühiskonnas aktiivselt tegutsevaid inimesi ja kutsutud külalisi, kellede hulgas oli konsulaarkorpuse, Ontario valitsuse, poliitiliste parteide ja linnavalitsuse esindajaid.

Ontario valitsust esindas tööminister R.G. Elgie, parlamendiliikmetest olid kohal Aideen Nicholson ja Margaret Campbell, konsulitest Ühendriikide peakonsul F. Smith abikaasaga, Belgia konsul F. de Wilde, Austraalia peakonsuli esindaja M.L. Purmal, Hispaania konsul H.F. Fishgleih, Islandi konsul R. Johanson ja Läti aukonsul dr. E. Upenieks koos abikaasaga.

Kohal viibisid ka Balti Föderatsiooni ja Läti Liit Kanadas president T. Kronbergs, Leedu Ühiskond Kanadas president J. Simanavicius, Kanada Ungari Föderatsiooni president dr. George Nagy, Kanada Poola Kongressi Toronto piiskonna president H. Szymanski j.t.

Vastuvõtu ametliku osa avas Eestlaste Kesknõukogu Kanadas abiesimees L. Leivat, kes tutvustas tähtsamaid külalisi. Teretulemast külalistele ütles aupeakonsul I. Heinsoo, kes eriti alla kriipsutas Afganistanis praegu toimuvaid sündmusi, mis meenutavad Balti riikide vallutamist.

Kõneleja toonitas, et meie ei ole oma lootust Eesti vabanemisele kaotanud ja ükski brutaalsus ei kesta lõpmatuseni.

Samu motiive tõi järgmises sõnavõtus esile Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees U. Petersoo, kes aga ühtlasi mainis, et meie kohus on nüüd kogu maailmale rääkida venelaste poolt tehtud ülekohtust ja meie teeme seda. U. Petersoo puudutas ka Moskva olümpia küsimust ja kinnitas, et N. Liit on viinud ühe osa olümpiast — purjetamisvõistlused — okupeeritud alale, Eesti pealinna Tallinna, milleks tal ei ole mingisugust õigust. Ta tervitas külalisi EKN-u nimel.

Teadustajana tegutsev Laas Leivat lõbustas koosolejaid mõningate uusimate poliitiliste naljadega N. Liidu kohta ja andis sõna tervitajatele ja õnnesoovijatele.

Ontario valitsuse nimel tervitas tööminister R.G. Elgie, kellele järgnesid liberaalide parteisse kuuluv föderaalne parlamendi liige Aideen Nicholson (Toronto valimispiirkond), linnanõunik T. Ruprecht, linnanõunik T. Wardle, Soome rahvusgrupi esindaja C.O. Lindberg ja Läti aukonsul E. Upenieks.

Meelelahutuslik osa oli seekord usaldatud noorte ansamblile, kes kandis ette mitu laulu. Ansambli koosseisu kuulusid õed Linda, Heidi ja Elle Laikve'd ja Evi Valge, kuna saatemuusika eest hoolitsesid Paul ja Arno Kiilaspea ja Mikk Liik.

PARANDAN
kraane, rohuniitjaid, (el. või bensiini), el. majapidamistarbeid jm.
Mõõdukad hinnad!
Hel. 423-1415 J. A. ALMER

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

HELLARRA SERVICES
2001 Danforth Ave. Toronto Ont.
M5C 1J7 694-6241
raamatupidamine ja tulumaks
Helle Rannik
endine keskvalitsuse tulumaksurevident

Danish Custom Furniture
Esmajärgulised tiikpuu-mööbli kavandajad ja valmistajad
OTSE VABRIKUST 25 LE PAGE COURT
A. Jensen & Son Limited Telefon 636-9811

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

All Languages Service
ALS
NOTARIAALSED TÕLKED
JA TÕLKIMINE ROHKEM KUI 70 KEELDE
361-0303
SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

Muusikaõhtu E.V. aastapäeval

Toronto Eesti Baptisti koguduse juubeliaasta viies muusikaõhtu toimus päeval, mis oli Eesti Vabariigi 62. aastapäev ning kujunes sellega kahe tähtpäeva märkimiseks. Seda rõhutas ka koguduse jutlustaja Kaljo Raid, kes oma lühikeses sissejuhatuses mainis, et tänane õhtu olgu tänutäheks aastate eest, mida saime veeta vabas Eestis ning palveks nende eest, kes praegu kodumaal tegutsevad vaimuliku muusika põllul.

Samuti õhtu kava oli päevakohase ilmega. See koosnes erandituilt praegu Eestis elavate usklik-heliloojate loomingust — osalt juba kaua tegutsenud ja tuntud nimed nagu Johann Tamverk, Hugo Lepnurm, Ruben Reinvald ja Marje Sink (suri hiljuti), osalt nooremad ja vabas maailmas vähem tuttavad, nagu Leo Semlek, Anne Metsala ja R. Kõrgemägi. Kõiki neid tutvustas pastor K. Raid, kirjeldades lühidalt nende loomingut ja tegevust.

Nende loomingut esitasid koguduse segakoor Thomas Kirvese ja noortekoor Charles Kipperi juhatusel ning solistid. Saatjatena klaveril ja orelil olid rakendatud Anne Alkok ja Ch. Kipper. Mõned esitatud paladest olid üsna värsked ja vabas maailmas kuuldud esmakordselt.

Õhtu muusikalise osa avas segakoor R. Reinvaldi lauluga „Sära päike, sära" ning teisena esitas noortekoor kolm laulu: H. Lepnurme „Palvelaul", ja „Ärka üles" ning L. Semleki „Psalm 51".

Sellele järgnes eelmisel aastal kodumaal surnud muusikute (Alma Tamm, Marje Sink, Asta Proos ja Ruudi Nõlvak) mälestamine. Mitmed neist olid olnud väga aktiivsed mitmel alal ning nende lahkumine oli suureks kaotuseks. Minutilise leinaseisaku ajal laulis sopran Marika Krabi M. Sink'i „Ühel hommikul".

Ühe õnnestunuma numbrina haaras kuulajaid eriti melodeklamatsioon Salme Tamme (deklamaator) ja Anne Alkoki (klaver) koostöös, kes esitasid Ernst Enno luuletuse „Võiks otsast alata" J. Tamvergi saatemuusikaga.

Sama helilooja populaarse „Õhtu rahu" saime taas kuulda bariton Jaan Medrilt, kes koos oma bassist venna Kallega laulis veel L. Semleki „Tahad kord".

Muusikaliste ettekannete osa lõpetas segakoor H. Lepnurme „Ülistusega" ja J. Tamvergi lauluga „Me ruttame julgelt" ning võimsa lõpupunkti alati haarava teosega meie muusika klassikast, R. Tobiase „Eks teie tea".

Ettekannete vahele sai ka kogudus laulda kaht kodumaist uudislaulu — Anne Metsala „Kaanoni" ja R. Kõrgemäe „Armu kiitust". Ning kuulda helilindilt A. Metsala vaimulike laulude seadeid Oleviste suurepärase koori esituses.

Sõnalises osas esines ka külalisjutlustaja dr. Artur Proos Vancouverist, kes oma lühikeses, ühele Taaveti laulule rajatud jutluses kirjeldas laulu tähtsust ja jõudu. Laul oli ajendiks liikumisele meie rahva hulgas, mis lõpuks tõi meile vabaduse; laul on see, mis praegu annab julgust usklikele kodumaal ja kui kanname alati laulu endas, ei saa hingevaenlane kunagi meid võita.

Õnnestunud ja kõigile ilusa ning meeldejääva elamuse pakkunud õhtu lõpetas ühiselt lauldud „Su üle Jumal valvaku, mu armas isamaa".

E.R.

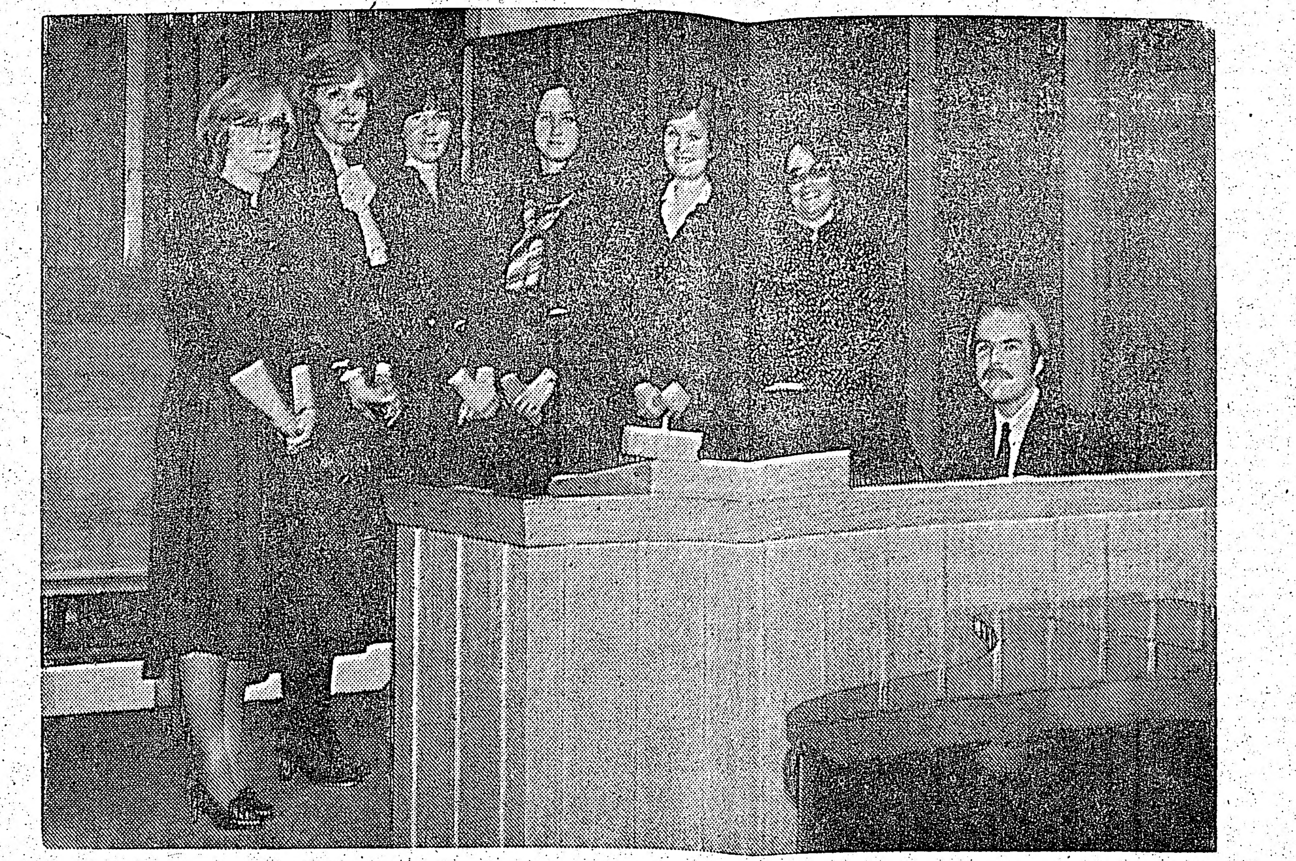

T.E. Baptisti koguduses on käesoleval talveperioodil toimunud igal kuul juubeliaasta nimeline kontsert. See näitab kuivõrd palju muusikalist tegevust on koguduses. Üheks laulugrupiks on ansambel „Gloria". Pildil vasakult Silvia Martin, Aime Hanslep, Aida Jürimäe, Marika Krabi, Anne Alkok ja Aasa Süld, klaveril saatis Thomas Kirves. Foto: Ilme Lillevars

Kalevala peakoosolek Vancouveris

VANCOUVER (VE) — Kalevala noorteteater pidas oma aastapeakoosoleku 3. veebruaril Meie Kodu ruumes. Linda Kallas valiti kaheks aastaks teatri vanemaks eelmise vanema Mart Laanemäe soovitusel. Kalevala otsustas tegevusega jälle alustada septembris, kuna suurem osa liikmeid on praegu seotud ESTO-80 ettevalmistustega.

Soomest ei tule abi idanaabri leivalauale

HELSINGI — Soome viljasalvedest ei jookse teragi suure idanaabri viljasalvedesse, kuhu Ameerika Ühendriikide müügiboikott on jätnud suure tühimiku. Soomel on omal jätkuv leivaviljapuudus ja elatakse peaaegu impordi abil ja peost suhu, seletas Soome riikliku viljavarastu juhataja abi Hari Leinonen. Ka söödavilja tagavarad ei ole Soomes vajalikust suuremad ja on hea, kui omadega hakkama saadakse.

Maailma rõhuvad kriisid ei ole veel äkitselt tõstnud nisu hinda. Importnisu hind oli aasta tagasi natuke üle 60 Soome penni kilo (ca 19 centi). Soome sadamasse jõudnuna on hinnaks 82 penni (25 centi).

Rukki vastavad hinnad on 50 penni ja 78 penni, kuna rukis on viimastel aastatel tugevasti hinnas tõusnud.

Ameerika Ühendriikide viljaboikott N. Liidu vastu saatis maailmaturule 17 miljonit tonni „ülejäänud" vilja. See on 10% maailma viljakaubandusest, mistõttu viljahind peaks ootuste kohaselt alanema. Sellisel kriisiajastul on vilja saadavus või hinna äkilised muudatused siiski võimalikud.

Soome leivavilja tagavarasalves on nisu ainult neljaks kuuks. Riigi nõukogu andis riigi viljavarastule loa tuua juulikuus lõppeva saagiperioodi ajal kokku 225 miljonit kilo leivavilja. Müügilepingud tehti 165 miljonile kilole.

Soome ostab nüüd otse Ühendriikidest omale vajalikku leivavilja ja selle saamisel pole olnud raskusi.

Viimasel saagiperioodil Soome ostis vilja N. Liidult. Vili tuli siiski otse Ühendriikidest või Kanadast, kellega N. Liidul olid suured ostulepingud.

Maailma viljasaak oli möödunud aastal ca 400 miljonit tonni, aasta varem koguni 430 miljonit tonni. Soome tippsaak oli 1977. aastal ca 4 miljonit tonni. Soomes tarvitatakse leivavilja aastas ca 400 miljonit kilo. Aasta äriline nisujahvatus on 300 miljonit kilo, rukist 100 miljonit kilo.

Rukkipuudust ei ole karta, sest riigi viljasalves on ca 85 miljonit kilo.

Nisusalves on ainult 90 miljonit kilo. Riigi söödavilja tagavarasalves on ca 350 miljonit kilo, kusjuures söödatööstuse aastavajadus on ca 700 miljonit kilo.

Sellest pole midagi naabri vajadusteks ära anda.

VABA EESTLASE TALITUSES müügil stereo heliplaat

INGEMAR KORJUS bass-bariton

CHARLES KIPPER — klaverisaade

Metsateel (A. Kapp), Ennemuiste (M. Saar), Üks suu (M. Saar), Muremaa (R. Päts), Laul sõnajala õiest (T. Vettik), Sind tervitame kuldapäike (A. Karindi) ja Rändaja õhtulaul (J. Tall) ja rahvalaule: K. Raidi seades — Laulu mõju, Kui ma hakkan laulemaie, Ära viies ja Kivikasukas, L. Virkhausi seades — Kus on kus on kurva kodu, V. Kappi seades — Linakatkuja ja J. Zeigeri seades — Kanneldajast vend.

Hind $9.50 pluss postikulu $1.—

ILMUS

EDUARD RÜGA, graafik ja maalija

Toimetanud ENDEL KÕKS, ERIC PEHAP ja ARNO VIHALEMM

Monograafia „Pallase" kunstikooli lõpetanud kunstnik Eduard Rüga õpinguist ja tööst, kelle elutöö vaatluse kõrval tuuakse esile ka kunstikool „Pallas" õppeasutusena ja eesti kunstnike ettevalmistajana. Raamat on kerge ja huvitav lugeda ka laiemale lugejaskonnale.

Hind $10.00 (postiga tellimisel lisada 50c)

SAADAVAL VABA EESTLASE TALITUSES

Hanno Kompus'e

„KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE . . ."

Hind $11.—, saatekulu 85 c.

Müügil „Vaba Eestlase" talituses

MAARJAMAA kirjastusel ilmunud raamatud müügil Vaba Eestlase talituses

Jüri Uluotsa „Eestlaste lepingud võõrastega XIII sajandil"	2.10
Uku Maasing „Udu Toonela jõelt"	5.25
„ „ „Piiridele Pyydes"	4.20
„poety estoni" — eesti luule antoloogia itaalia keeles	6.30
Kalju Lepik — Death has a Child's Eyes	4.30
Salasoo ja Salo — Välis-Eesti perioodika	2.70
V. Salo — Riik ja kirikud	2.70
Anführung zu der Etnischen Sprach (Esimene katse eesti keele grammatika ja sõnaraamatu koostamiseks H. Stahli sulest aastal 1637)	2.70
Reedik Willem Wilmanni „Valmid"	2.70
H. Salu — Eesti vanem kirjandus	2.70
Blaise Pascal — Mõtted	2.10
Antonio Possevino — Kiri Mantova hertsoginnale	2.10
Arno Vihalemma — Kunstnik eesti kirjanduses	2.10
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.40

32.

Lepiti kokku, et Marts jääb kahe pääsmega Tiitsu ootama kuni see kohvri äraviimiselt tagasi jõuab. Lindsten ja Vuotilainen selle asemel lähevad sisse „alistumismeeleolu looma" nagu Lindsten eesootavat olukorda iseloomustas.

Esimeseks pääsmed saanud tumedajuukseline tütarlaste paar istus naeru kihistades laua taga kui mehed saabusid. Heledajuukseised olid nende vastaspoolel vaikides ja veidi tuimade nägudega.

— Me mehed läheme nende vahel, ütles Lindsten. — Kummad valid?

— Mille põrgu järel sa neid valid? Tead isegi mis maa, mis valuuta ja missugune rahvusvaheline keelesüsteem.

— Heledad on eesti tüdrukud. Tumedamaist ei ole teada, aga vähemalt üks räägib saksa keelt, seletas Lindsten.

— Minu isapoolne Aadu jättis mulle päranduseks nii nõrga suursakslase keeleoskuse, et mine sina parem ise sinna aariarahva esindajana kõdistama neid tumedaid. Mina katsun hakata ühendama sugurahvaid, lahendas Vuotilainen valiku.

Sõbrad astusid laua juurde. Ilma suurema tseremooniata õnnestus kumbkil asetada end tüdrukute vahele. Samas oli Lindsten juba jõudnud kutsuda kelnerigi laua juurde.

— Shampanjat! kamandas ta. — Ärge katsuge siia tuua mingisugust äraaetud Krimmi tatarlaste värvitud mineralskaja vodaa. Prantsuse shampanjat!

Kelner oli ilmselt harjunud äkki rikastunud ja jultunud soome turistide veiderdustega. Ta ei kiirustanud hinna nimetamisega ega hakanud küsima, kas tellijail üldse selleks raha küllalt on.

— Meil on ainult Dom Perignoni.

— See kõlbab juua. Aga kas ei saaks sotsialismigi arendajad nii kaugele, et oma tarbijaskonnale paremat suunda osutaksid, kui oleks rohkem kui ainult üks sort shampanjat valikuks, samuti nagu üks sort preservatiivegi. Shampanjat võib küll raisata, aga see teie kummikaup sobib vaid teenekaile traktoristidele, kes saavad rattakummist lappe lõigata.

Ilme järgi otsustades oli kelner peaaegu samal arvamisel, vähemalt viimaste laadi suhtes. Alles kui kelner oli eemaldunud tellimist täitma võis Lindsten tähelepanu pöörata oma seltskonnale. Vuotilainen oli selle asemel juba pääsenud oma naabritega jutu alguse.

— See siin on Leini, esitles Vuotilainen üle laua Lindstenile veidi nõbininalist ja tedretähnilise näoga rõõmsailmelist tüdrukut. — Ja see siin on Viivi. Mõlemad on Tallinnast.

Viivi oli kõhnem ja pikem. Tema pikad heledad juuksed ulatasid üle õlgade.

— Nendest minu sõpradest ei saa nii kiiresti selgust, kuna nende saksa keel on selline Mustamere murdeline. Aga küll me hakkama saame, andis Lindsten omalt poolt olukorra ülevaate. — Need tüdrukud on Jaltast, ülikoolist mõlemad. Neist peaks keelte õpetajad saama, sellepärast nad saksa keelt kõnelevadki.

Esimene pudel shampanjat oli jõudnud juba tühjeneda, kui Marts ja Tiits tulid. Telliti kohe lisa ja samas hakati selgitama toidupoolset osa.

Viivi proovis seletada, et laua reserveerimise piletihinna sees on juba õhtusöök. Ja rohkem ei maksa tellida, kuna toit on väga kallis. Ta oli ka kohe, kui Lindsten ja Vuotilainen lauda jõudsid, tahtnud maksta oma piletite eest, kuid mehed olid selle pakkumise tõrjunud.

— Kas me siiski ei telliks midagi vähe paremat, kui see standard-kaarditoit? küsis Lindsten. — Mida neiud soovitavad?

Sama küsimuse ta esitas ka oma kõrval istuvaile jaltalasist tüdrukuile. Need hakkasid südikalt Lindsteni nina ees vene keeles asja arutama. Marts ja Tiits rääkisid eesti keeles millestki muust kui toidust ja äkki Marts küsis Vuotilaiselt:

— Mis õhtu see on soome keeles kui homme abiellud?

— Nii, et abiellub? Ja alles homme! Kas seda ei saaks juba täna korraldada?

— Sina ei saa aru. Ma mõtlen sündsalt. Viivi abiellub homme, homme on pulmapidu. Selle tõttu Viivi ja Leini on siin pidutsemas. Viimane õhtu mil Viivi on veel vaba neiu. Homme teda juba omab suur must meherisu, kihistas Marts naeru.

Viivi pidi veetlevalt punastades nõustuma, et see on tõsi, ta läheb homme mehele. Peigmees on õpetaja.

— Hea mees. On mulle väga armas! Viivi pidas väikse pausi ja vaatas hetkeks ümberringi. — Ei ole kommunist. On hea mees.

— See on siis täna Viivi Bolterabend, nii nagu Saksamaal ja Soomes öeldakse, rõõmutses Lindsten. Ta seletas asjas ka jaltalasist tüdrukuile, kes mõistid kohe silmapilgu tähendust ja ühinesid lauaseltskonna üldiste õnnistlustega.

— Seda peab pühitsema juba õige toredasti, selliselt et Viivi mäletaks elu lõpuni kahjutundega oma vabaduse kaotamist, ütles Lindsten. — Nüüd seame laua pidu kohaselt!

Joogivalikul saadi üsna varsti üksmeelselt ühte nõusse. Õigemini oli see üksmeelsus ühe mehe demokraatia, sest Vuotilainen teatas, et sündmuse auks juuakse kogu õhtu ainuüksi shampanjat. Mõte ei toonud üheltki poolt väiksematki vastuseisu.

Toidu valimine oli selle asemel raskem. Tanja — üks jaltalastest — lahendas siiski küsimuse. Toiduliigi nimest Lindsten tõesti ei saanud oma parimagi tahtmise juures selgust. See ei olnud üldse toidukaardil, aga Tanja seletas, et see on mingisugune potis hautatud ja väga tugevasti vürtsitatud liha ja aedvilja segu. Mõte kiideti üksmeelselt heaks ja Tanja hakkas seletama asja kelnerile. See teatas, et seda võib küll valmistada, aga tellimise täitmine võtab pikka aega, kuni paar tundi.

— Meil on kül selle võrra aega, arvas Lindsten. — Ja oodates sööme midagi muud.

Kelner saigi omale ülesandeks katta nii mitmekülgselt külmlõigetega laud, kuid Viru hotellil oli võimalik pakkuda. Tulemuseks oli möödukas, aga mitte midagi luksusklassist.

— On nagu meie töölismaja restoranis korraldatud lõunalaud. Hea aga lihtne, kommenteeris Vuotilainen.

Ööklubi programm oli ilmselt kõrgetasemeline, aga äärmiselt kombeline. Suurima aplausi sai kunstnik Sapoznin, kes arlekiini või mingisugusesse muusse rüüsse riietatuna laulis oma hea musikaalse andega. Ta oli erakordselt lühike, peaaegu kääbus, aga jässaka kehaga mees.

— See mees kõlbaks sinna Metropolitani. Sel on fantastiline hääl ja kindel koolitus, arvas Lindsten, kelles oli natuke muusikamehe kutsumust.

Näkkides peamiselt lõigetelaua andmeid, oli söök vähemalt Lindstenil ja Vuotilaisel juba kolmas sel päeval. Vahepeal käidi sagedasti tantsimas. Leini ja Viivi jutust oli juba kohe alguses selgunud, et tüdrukud olid kõrgete moraalsete põhimõtetega. Mitte midagi muud ei olnud armunud homselt mõrsjalt ja tema pruutneitsilt oodatagi. Lauaseltskonnas olevad mehed mõistsid ka hästi, oldi vallatud ja lõbutseti eesti tütarlastega, aga ei mindud mõtteski kaugemale. Viivi oli õhtu kangelanna, kelle peost kõik katsusid tõsiselt teha midagi mälestamise väärilist.

Seda enam Lindsten ja Vuotilainen suunasid vaistlikult oma huvi Tanja ja tema sõbranna Irina vastu. Tüdrukud olid omalt poolt selgesti märgatavalt huvitatud kapitalistliku maailma esindajatest.

(Järgneb)

⊙ Rein Vares Stokholmist sooritas Stokholmi ülikoolis eksamid transpordiseaduste alal rahvusvahelises ulatuses.

⊙ Dotsent med. dr. Henning Bützow ja tema abikaasa dr. Milvi Bützow-Vares viibisid kuuaegsel puhkusel Tahiiti ja Tonga saartel.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110
kodus 699-2395

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

VABA EESTLANE

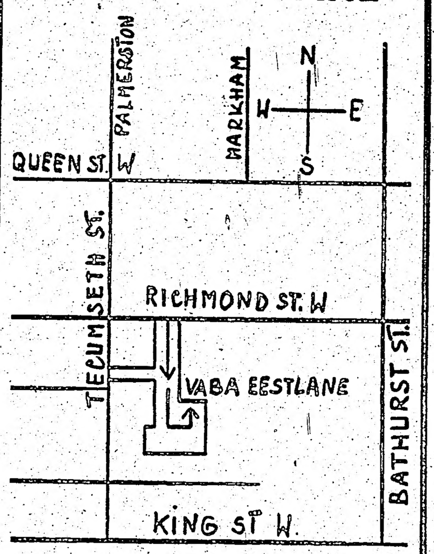

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 482-0242
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks tolli ühel veerul ... $3.50
esiküljel ... $4.—
tagaküljel ... $3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C,
Toronto, Ont. M6J 3M7
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont. M2M 1Z7
Telefon: 223-0080

Seitse reeglit tervise eest hoolitsemisel

Dr. Anne Kõresaare loeng Tartu Instituudi loenguõhtul

Kes arstimise omale elukutseks valib, leiab et tema õpingud ja pärastpoolne töö koosneb kahest osast: üksikisiku ravimisest ja ühiskonna teenimisest. Siin koosolevad inimesed on kõik patsiendid olnud. Sõna patsient on sobivam kui „haige", kuna meil ei tarvitse tavalises mõttes haige olla, et arsti abi otsida. Kas lapse sünnitamine on haigus? Kas perekondlikke probleeme saaks haiguseks nimetada? Kui vanemad muretsevad oma lapse arenemise või koolitamise üle, ega nad haiged ei ole ja laps on tihti ka terve. Kui üks meie lähemaist sureb ja toetume ajutiselt arsti õlale, see pole haigus, mis meid rõhub.

Vähem kui pooled visiidid perekonna arsti juurde on ainult otseselt ihuhaigusist tingitud.

Mõni arvab, et sõna „patsient" pole soovitav, kuna see tähendab inimest, kes vajab arstiabi ja omadussõnana inglise keeles on „kannatlik". Sõna on tulnud ladina keelest, kus see tähendab kannataja. Ega me asjata arsti juurde ei lähe, ikkagi kannatame millegi all. Kas me ei kontrolli oma tervishoidu teatud määral? Arst saab vähestel juhtudel meid oma hoole alla võtta vastu meie tahtmist, ainult siis kui oleme lapsed, tõsiselt vaimuhaiged või meelemärkuseta olukorras. Arst vajab haige luba tema ravimiseks.

Sellepärast on vahest soovitatud „patsiendi" asemel tarvitada sõna „klient" või „kunde".

Need terminid on aga natuke külmad, nagu ostaksime omale tervist või pool naela hingerahu arsti kauplusest.

Nimetasin arstiteaduses olevat kahte haru: isiku ravimist ja ühiskonna teenimist. Täna ma ei kutsu teid mitte arsti kabinetti, vaid tahan ühiskondlikku osa rõhutada. Teeme koos lühikese ringkäigu tänapäeva tervishoiuprobleemidesse ühiskondlikust perspektiivist lähtudes.

Neid üldiseid tervishoiu probleeme puudutatakse ajalehtedes, kus ilmub külluses artikleid, mis käsitlevad hinnalisi masinaid, organite parandamist ja uute ravimite leiutamist, ühesõnaga tehnoloogiline areng, mis ühiskonda huvitab. Kui artikli juures on foto, siis näitab see naeratavat arsti, ehkki ta peaks üsna tõsise ilmega olema, kuna see millest kirjutatakse, teeb talle pikapeale rohkem peavalu kui rõõmu.

Kokkuvõtlikult öeldes tekivad arstidel ühiskondlikud probleemid sellepärast, et meditsiiniline tehnoloogia on viimase paarikümne aasta jooksul tohutult arenenud, aga ühiskonna psühholoogiline, filosoofiline ning eetilne areng pole veel järele jõudnud.

Tartu Instituudi loenguõhtul esinenud eesti arstid, vasakult dr. Anne Kõresaar ja dr. Jaan Roos kuulamas esitatud küsimust.
Foto: Vaba Eestlane

Näiteks puudub meil vastus küsimusele: kunas lõpeb elu ja algab surm? Vanasti oli seda kerge vastata. Surm oli ometigi sündmus, mille peale inimene võis kindel olla. Nüüd vajavad arstidki abi küsimuse selgitamiseks, kunas elu lõpeb ja surm algab. Nagu see oli ameeriklanna Karen Quinlani saatuse puhul.

Samuti võib küsida, kunas elu algab? Selle üle on palju vaieldud. Legaalne vastus varieerub olenedes asukohamaast. Ontarios algab elu juriidilises mõttes 22 nädalat peale sigitamist. Tähendab juba emakojas enne sündimist omab isik täied inimõigused mida valitsus kaitseb. Kuigi suurem osa lapsi, kes 22-nädalaliselt sünnivad, ei jää ellu. Järelikult on abort kategooriliselt keelatud peale 21 raseduse nädalat.

Nagu me teame, ei aktsepteeri osa inimesi seda legaalset definatsiooni elu algusest. Katoliiklased väidavad, et inimelu algab sigitushetkest. Järelikult pole abort nende silmis muud kui legaliseeritud mõrv. Nende vastused aga tuletavad meelde kui palju noori naisi surid vanasti amtöör-abordi tagajärjel.

Teiseks raseduse vältimisvahendid on paljudele vastuvõtmatud mitmel põhjusel, kas usuliselt, lohakusest, kartusest või naiivsusest.

Vaid vähesed ei tea veel nende vahendite olemasolust, kuigi neile on palju reklaami tehtud. Kehtivate seaduste järgi ei tohi arst alla 16-aastasele noorele anda mingisugust rasedust vältivat vahendit ilma lapsevanema loata. Kahjuks aga laps ei vaja vanema luba, et ise last sigitada. Ühiskond on lasknud ebatervisliku õhkkonna tekkida, kus lapsel võib olla suguline vahekord, kuigi tal puudub täielikult vastutustunne ning emotsionaalne stabiilsus, rääkimata elukutsest.

Praegu on Torontos otse raseduse epideemia teismeliste tütarlaste hulgas. Üks kümnest 13 ja 18 aastate vahel jääb rasedaks. Nende arv tõuseb pidevalt, vaatamata sellele, et üldine sündivus langeb.

Puht meditsiiniliselt rääkides on see katastroof, kuna rasedus on hädaohtlik selles vanuses nii noorele emale kui ka lapsele.

Enneaegseid ja vigaseid lapsi sünnib palju just selles vanusegrupis.

Kui 14-aastane tütarlaps jääb rasedaks, on tal kolm valikut. Ükski neist pole kerge läbi teha. Ta võib lasta aborti teha, milleks on vaja vanema luba, kuna ta on alla 16-aastane. Mitmed perekonnad otsustavad, et see on neile siiski kõige parem lahendus. Vanemad on tihti kõrgema haridusega ning ei soovi näha, et nende tütrele tuleks vallalise ema stigma külge või et ta koolitamine jääks pooleli.

Kui otsus on aga last sünnitada, siis võib teda adopteerida lasta, aga vähesed teevad seda tänapäeval ja keegi ei saa neid sundida. Varem oli see populaarseim lahendus. Noor ema sai oma elu jatkata ja adopteerivad vanemad said õnnelikuks. Nüüd on aga moodi läinud oma loomuliku ema või „birth mother'i" otsimine ja ka vastupidi, emad otsivad oma kadunud lapsi. See uus liikumine on tekitanud palju hingelisi probleeme, eriti adopteerivaile vanemaile.

Kui noor tütarlaps otsustab aga lapse oma juurde jätta, kas abielus või mitte, siis annab ühiskond temale kõik ametlikud ema õigused, ema toetuse ja sotsiaalabi, kui ta seda vajab. Viimasel juhul emaks saanud laps kolib omaette korterisse ühiskonna rahadega. Harilikult ei lõpeta ta kooli ega otsi töökohta. Kuid isegi otsimise puhul on töökoha leidmisel raskusi, kuna on palju töötuid, kel on paremad kvalifikatsioonid. Väga vähesed tütarlapsed suudavad end antud olukorrast päästa, väljaarvatud abiellumise kaudu, kuid lapse olemasolu on tihti sel puhul takistuseks.

Mõni vallasema või õnnetu noorpaar lähevad vihas ja meeleheites sageli isegi lapsele kallale.

Laps oli varem püha, kuid nüüd tuuakse neid üha rohkem vigastatult haiglasse, vahest isegi surnult, olles oma vanemate ohvrid.

Kas raseduse vältimisvahendite tarvitamine pole parem kui selline olukord? Kas moraalne õhkkond ning eeskuju noortele pole efektiivsemad sünnituskontrolliks? Arst ei saa seda nõiaratast peatada ilma ühiskonna abita.

Austraalias oodatakse praegu teist „testtuubi" imikut. See on alles uurimistöö astmes, mille kõrge hind ei luba seda võimalust veel kõikidele soovijaile pakkuda, aga võib olla mõne aasta pärast.

Kas lastearv tohib piiramatu olla? Praegu langeb sündivus jõukamate ning kõrgema haridusega inimeste hulgas, aga vaesed madala haridusega toovad ikka rohkem lapsi maailma, kui nad neid jõuaksid kasvatada.

Kuna intelligentseid inimesi sünnib sellega vähem, siis on nende geneetiline panus inimkonnale väiksem.

Pikapeale võime kõik targemaks minemise asemel vastupidi areneda.

Võibolla tulevikus kontrollime ise oma geneetilist arengut? On arenemas uus teadusharu, mida nimetatakse „eugenics", mis käsitleb geneetilise materjali manipuleerimist. Positiivseks tulemuseks võiks olla päritavate haiguste hävitamine. Aga mis sealt edasi? Kas pole kohutav mõelda, et inimest saab kunagi geneetiliselt soovi järgi kasvatada? Ühiskond peab otsustama, kas selle teaduse areng teeb rohkem kahju kui kasu.

(Järgneb)

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

ARSTID

ALLAN G. OOLO, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
North Scarboro Professional Centre'is, 3420 Finch Ave. E. (Warden'i juures) Scarboro, Ont. M1W 2R6
TELEFON 497-4802

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

Karavani probleemid lahendamisel

Toronto linnapea John Sewelli jutuajamine etnilistele ajalehtedele

Möödunud neljapäeva õhtul toimus Torontos linnapea John Sewelli kutsel kohtumine Toronto etnilise pressi liikmetega. Koosolek oli jätkuks möödunud aasta novembris toimunud esimesele selletaolisele kontaktile, kus mitmed probleemid jäid lahendamata, mis just puudutasid etnilisi ajalehti, aga ka selliseid probleeme nagu etniliste ühiskonnahoonete (rahvusgruppide majade) maksustamine.

Asjasel koosolekul arutleti kõigepealt linnavalitsuse osa etnilistes ajalehtedes kuulutamises, mille vähesuse üle, võrreldes ingliskeelsete ajalehtedega kurdeti juba eelmisel koosolekul. See probleem on antud Norm Simoni lahendada, kes parema ülevaate saamiseks teeb lähemal ajal vastava uurimise, soovides kuulda ajalehtede soove ja arvamusi.

Selle järel tehti ettepanek organiseerida olukorra selgitamiseks etniliste lehtede esindajate ja linnavalitsuse esindajate vaheline komisjon.

Teisena oli arutlusel Karavanipidustus. Linnapea J. Sewell seletas, et tal on vahepeal olnud kontakte Karavani komiteega ja teab, et seal on mitmed muudatused tehtud, mis lähema 2—3 nädala jooksul teatavaks tehakse ja need inimesed, kes sellest huvitatud on, võib õnnelikuks teha.

Kolmas küsimus oli etniliste ühiskondade hoonete linnamaksustamisele kergenduse saamine. Linnapea ütles, et seda küsimust on küll arutletud, kuid kaugemale pole jõutud, sest seda on väga raske lahendada. Ta ütles, et mõned on küsinud raskuste puhul linnavalitsuselt toetust ja on ka seda saanud.

Ta soovitas, et teisedki sama teeksid, kuigi see pole kindlaks püsivaks lahenduseks.

Etnilised hooned on erialustel, mõned usulised, teised mitte-kasutaotlevad, kolmandad pooleldi ärilised, mistõttu ühise süsteemi alla painutamine pole võimalik. Sooviavaldused tuleb aga võimalikult peatselt linnavalitsusele sisse anda, selleks kasutades vastavat ettenähtud vormi. Sooviavalduste sisseandmise tähtaeg on igal aastal olnud veebruari lõpp, seekord on aga seda pikendatud 31. märtsini.

Arutlusel oli ka mingi toetusvormi leidmine sellisele majale, kus osa on välja renditud, kas alaliselt või nädalalõppudel äriliseks sissetulekuks, kuid siin on neid eraldava hinnangu saamine veelgi raskem.

Viimaseks andis linnapea informatsiooni uuenduste taotlusist Toronto politsei süsteemis.

Märtsis tuleb provintsivalitsuses vastuvõtmisele uus seadus millega kuulatakse kaebusi politsei tegevuse vastu, et taastada Torontos usku politseisse. Teiseks tulevad eeloleval nädalal muutmisele tingimused politseisse vastuvõtmisel, kus senise füüsiliste mõõtude asemel taotletakse oskusi.

Lõpuks küsitles linnapea J. Sewell veel etniliste ajakirjanike muresid ja mõtteid ning avaldas lootust, et sellised kontaktid tulevikuski toimuksid.

Ilmub merejuttude raamat „Rehvitud purjedega"

Teadupärast anti Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondisele 11 kuud tagasi Kanada valitsuse poolt toetust merejuttude raamatu „Rehvitud purjedega" koostamiseks, tähtpäevaga 21. märts 1980.

Moodustati toimkond, kes tegi kpt. Ludvig Wahtrasele ülesandeks raamatu koostamise ja toimetamise töö. Materjale kogudes leiti varsti, et esialgu kavatsetud 144 lehekülge ei ole küllaldane ja otsustati lehekülgede arvu suurendada 176-ni. Nüüd on 37 autorilt saadud käsikirjad laotud ja lähevad märtsi algul trükkimisele. Trükitakse 350 eksemplari, nummerdatud ja rikkalikult piltidega varustatult 14 cm x 21 cm kaustas.

Suurendatud lehekülgede arvust tingitult on trükikulud tublisti suurenenud, Et neid lisakulutusi kuidagi katta, selleks lastakse raamatu esimene eksemplar, toimkonna liikmete (15) allkirjadega varustatult, oksjonimüügile. Arhiivid, raamatukogud, erakogud, kollektsionäärid ja teised võivad nüüd juba saata oma pakkumised toimkonna aadressil: 1212 Queen Victoria Avenue, Mississauga, Ontario, L5H 3H3, Canada. Raamat saadetakse peale ilmumist ja hinna tasumist kõrgeima summa pakkujale.

Saja-aastane koolimees

Saja-aastaseks sai Põlva rajooni Tilsi 8-klassilise kooli kunagise eelkäija Tilsi algkooli õpetaja Aleksander-Heinrich Tumm, kes on õpetanud Tilsi lapsi 48 aastat. Vana kaolimaja püsib ka praegu. Oma viimased õpilased saatis ta siit juba 1936. aastal. Saja-aastane koolmeister ütleb oma pika eluea saladuse peituvat töös ja karskuses. Sünnipäeva puhul soovisid vanale õpetajale tervist paljud ta endised õpilased, mitmed neist Aleksander Tummi esimeste õpilaste lastelastelapsed.

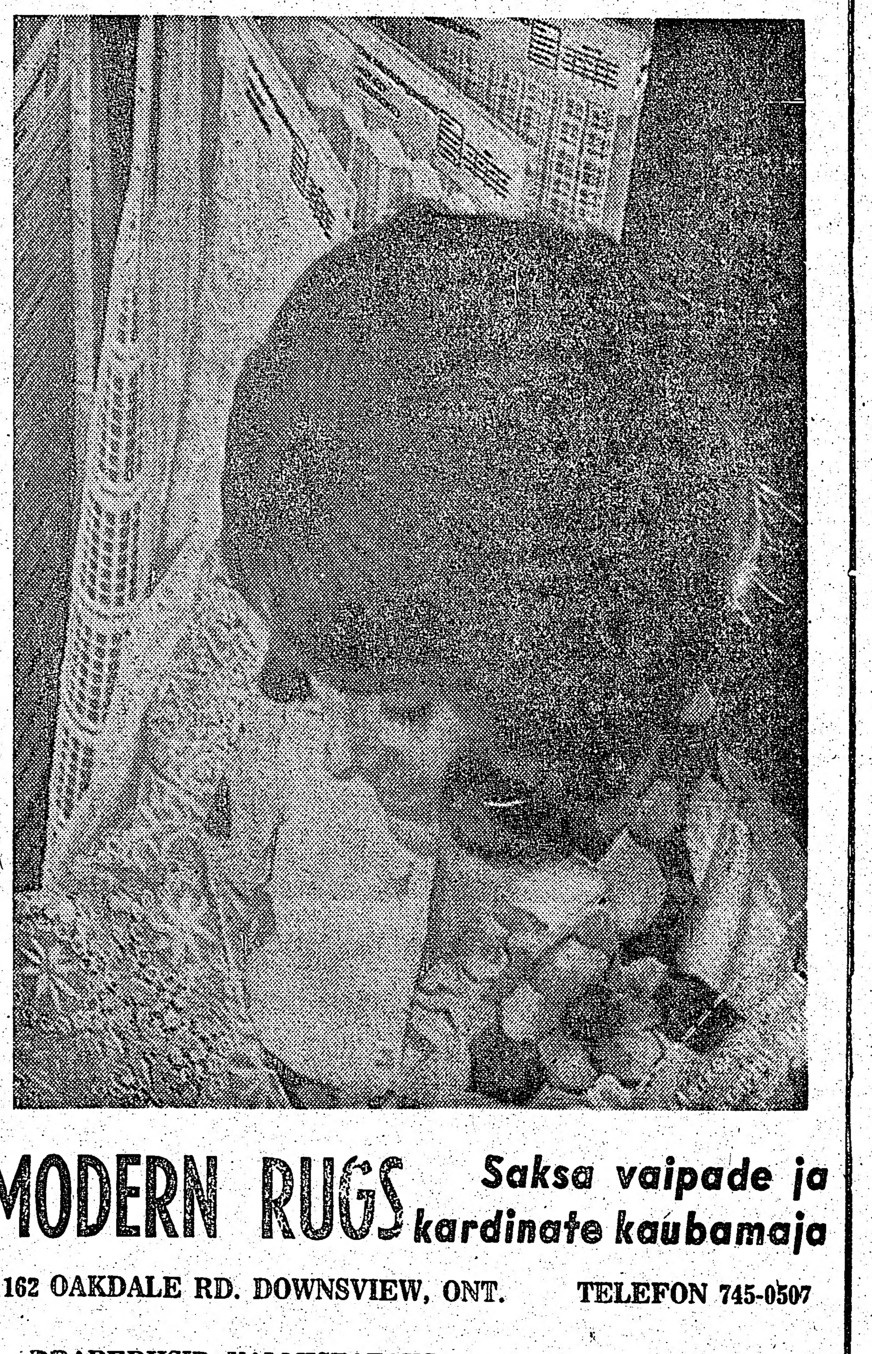

MODERN RUGS Saksa vaipade ja kardinate kaubamaja
162 OAKDALE RD. DOWNSVIEW, ONT. TELEFON 745-0507
DRAPERIISID VALMISTATAKSE KA TELLIMISE PEALE

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 28. veebruaril 1980 — Thursday, February 28, 1980

KIREV MAAILM

NEW YORK — Kuritegevus tasub tihti päris hästi, kirjutab New Yorgi leht „Daily News". Näiteks New Jersey ärimees Earl Witt pettis mingi segase kullamüügi operatsiooniga kergeusklikelt välja 2,2 milj. dollarit. Arreteerimisel saadi temalt kätte vaid 200.000 dollarit, kuhu ta pani 2 miljonit, selle kohta ärimees ei anna mingit informatsiooni. Leht ütleb, et maksimaalne karistus säärase teo eest on 7 aastat, kuid tegelikult saaks vang välja 4 aasta järele. Kui ta siis vanglast vabaneb, on tal kusagil ootamas 2 miljonit — iga kinniistumise aasta kohta ärimees „teenis" seega 500.000 dollarit.

NEW YORK — Lõvipraadi võite saada ühest prantsuse restoranist New Yorgis, kui teil on isu eksootiliste toitude järele. Restoran „French Shack" (65 W. 55 st.) pakub aga veel muudki ebatavalist. Näiteks võib sealt saada karuliha, metssealiha ja veel muudki, mille kohta aga omanik ei taha laiemat informatsiooni anda, kuna siis võiks loomakaitseselts hakata võibolla tüli tegema. Karuliha järele oli nii suur nõudmine, et üks karu söödi ära restoranis kahe päevaga. Ühest lõvist saab keskmiselt 50 lõunasöögiportsjonit, kusjuures portsjoni hinnaks on $20.

LOS ANGELES — Äge moraalijünger on Kalifornias San Bernardino linnas keegi 57-aastane Terry Whitman, kes on politseivalitsuse juures vastava kombekomitee esimees ja nõuab raskeid karistusi prostituutidele ning ka nende kundede, s.o. meeste karistamist. Ta arreteeriti nüüd ühe naissalapolitseiniku poolt, kes esines prostituudina ja tegi Whitmaniga kauba maha hotellituppa minemiseks.

NEW YORK — 350-naelane röövel läks Long Islandil ühte kullasepaärisse, võttis taskust revolvri ja nõudis raha ning väärtasju. Siis aga ta kukkus, pillates käest revolvri. Enne kui ta suutis end jälle jalgadele ajada, oli politsei kohal ja võttis ta vahialla.

PARIIS — Mees, kes ütles end olevat toruparandaja, jalutas ühte 100-aastase ameerika arhitekti Andre Kahni korterisse ja lahkus ühe Rembrandti ja viie muu maaliga, mille koguväärtus on 500.000 dollarit.

BUENOS AIRES — Argentiina dzhunglipiirkondades töötavad metsatöölised avastasid seniajani täiesti tundmatu kose, mille kõrgus on 103 meetrit. See asub ühel kitsal jõel ja seda pole märgitud ühelgi kaardil. Uus, siiani veel nimeta kosk on Argentiina kõrgeim.

COLUMBUS, Ohio — Kaks eakat õde nälgisid surnuks oma kodus, kus nad sõid rullide viisi elu sees hoidmiseks ajalehti. 76-aastane Naomi Schreine ja tema 74-aastane õde leiti surnuna. Nende majast ei leitud raasugi toitu, isegi jääd polnud külmutuskapis. Selle asemel leidis politsei taldrekuilt pooleldi söödud ajaleherulli.

Carteri ettepanek Afganistani neutraliseerimiseks

WASHINGTON — Ühendriikide president Carter tegi ettepaneku neutraalse Afganistani moodustamiseks ja kõigi nõukogude sõjajõudude väljatõmbamiseks Afganistani territooriumilt. Presidendi ettepaneku kohaselt jääksid Afganistani neutraliteedi garanteerijateks Ühendriigid koos teiste riikidega. President Carteri ettepanek oli vastuseks haigevoodis viibiva president Tito apellile uute kokkulepete saavutamiseks, et päästa Ühendriikide ja N. Liidu vahelist detente poliitikat. President Carter mainis Washingtonis, et temale saabunud andmeil ei kavatse N. Liit oma vägesid Afganistanist välja tõmmata vaid selle asemel suurendab pidevalt oma punaarmee üksusi okupeeritud riigis.

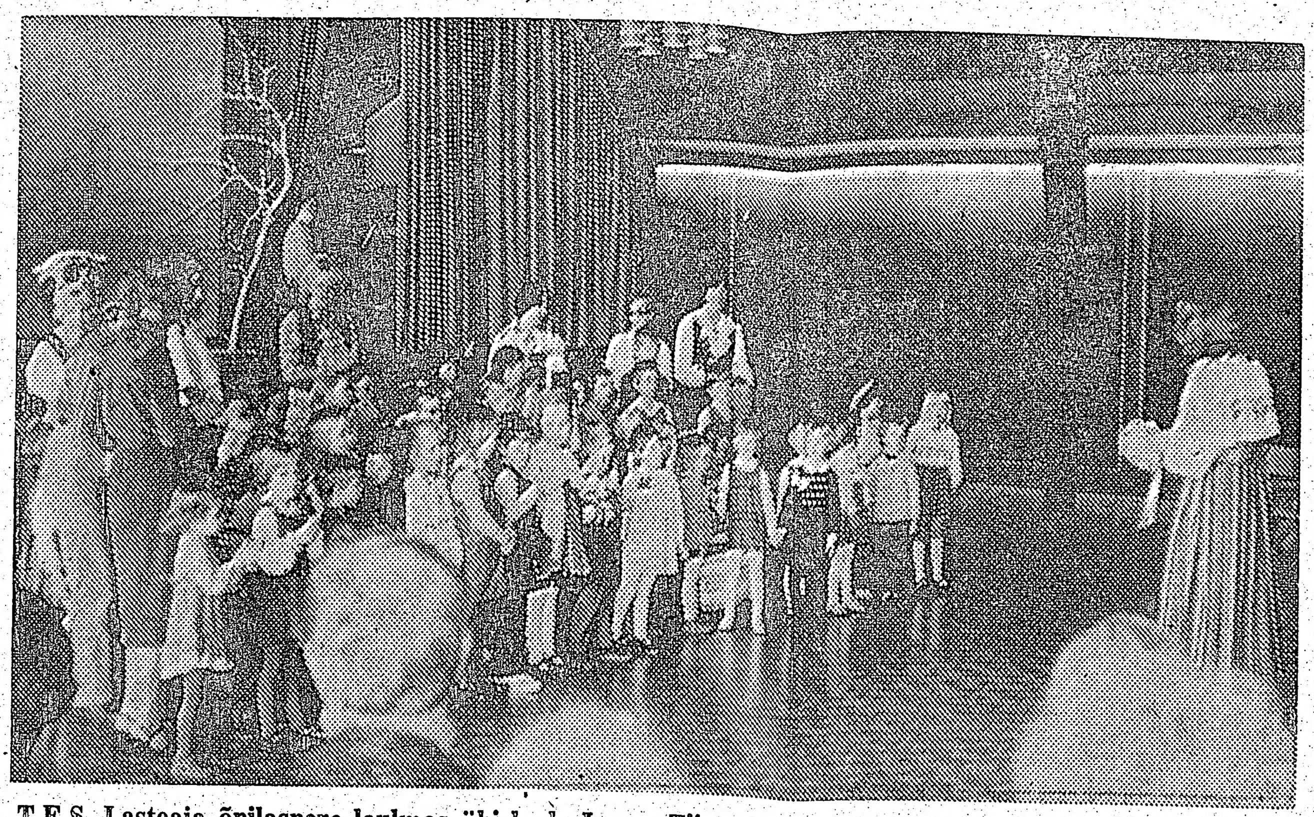

T.E.S. Lasteaia õpilaspere laulmas ühislaule Leena Tiismani juhatusel Eesti Majas peetud aktusel.
Foto: Vaba Eestlane

Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamine lasteaias

Laupäeval tähistati T.E.S. Lasteaias Eesti Vabariigi 62. aastapäeva suure pidulikkusega. Arvukas lastepere marssis eesti lippe lehvitades rongkäigus Eesti Maja suurde saali, kus vanemad ja vanavanemad juba olid kohad leidnud.

Lühema sõnavõtuga pöördus kohalolijate poole lasteaia juhataja Ilve Vaikla. Ta esitas lastele küsimuse, millest nad teavad, et nad on eestlased ja julgelt vastati, et Eesti lipust. Teisele küsimusele, et millist keelt nad kodus kõnelevad, vastas üks julgelt, et eesti keelt.

I. Vaikla märkis, et lasteaial on mitmesuguseid traditsioone, mida endine juhataja Alice Kullango omal ajal alustas ja üheks neist on Eesti Vabariigi aastapäeva pühitsemine.

Õpilaspere laulis Leena Tiismani juhatusel neli laulu, „Kelgusõit", „Vastlad", „Mu koduke on tilluke" ja „Mu esivanemad", kus nad väga innukalt näitasid oma lauluoskust.

Mõne ettenähtud esineja haigestumise tõttu jäi kava lühemaks, kuid lauludele järgnesid rahvatantsud. IA, II ja II klasside õpilased tantsisid „Üks, kaks, kolm", kõik koos „Kivikasukas" ja IV ja V klassid „Mustjala pulmarongi". Tulevased eesti rahvatantsijad astusid oma esimesi samme meie rahvakultuuri jätkajaina.

Viimaseks palaks oli IV ja V klasside laul „Meie koome kangast", kus kuus last laulu ajal põimisid sini-must-valgeid linte.

Käsikäes marsiti klassidesse, kus oli laual eesti lipud, eesti rahvariides nukud ja vaheajal pakuti lastele osa isamaa sünnipäevakringlist. Lasteaed lõpetas oma tegevuse veerand tundi varem, et vanemad lastega õigeaegselt jõuaksid Toronto raekotta Eesti lipu masti heiskamise tseremooniale, mida paljud tegid.

Vabariigi aastapäev Vana Andrese kirikus

Torontos Vana Andrese kirikus toimus möödunud laupäeval rahvarohke Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistus ja pärast seda aktus-koosviibimine vastavate ettekannetega. Jumalateenistusel jutlustas koguduse õpetaja Andres Taul, kes rajas oma jutluse prohvet Jesaja raamatu 54:10-le, mis kinnitab, et mäed liiguvad ja künkad kõiguvad aga minu heldus ei liigu su juurest ja minu rahuseadus ei kõigu, ütleb Jehoova su halastaja. Õpetaja ütles, et paljud rahvad tahavad näiliselt tugevate rahvaste poole hoida, kuid ajalugu näitab, et see köis pole tugev ja palju tugevam on see peene niidina näiv side, mis meid seob Jumalaga. Kiriku ülesanne on sellest peenest niidist kinni hoida.

Koosviibimisel esines pikema päevakohase kõnega H. Lupp, kes andis esialgu ülevaated Toronto Eesti täienduskoolide, Eesti Sihtkapital Kanadas ja Eestlaste Kesknõukogu tegevusest ning peatus hiljem välispoliitilise olukorra juures. Andes ülevaate Sihtkapitali edukast tegevusest, toonitas kõneleja eriti testamentide tegemise vajadust, et vältida suurte summade minekut Eestis valitseva kommunistliku okupatsioonirezhiimi taskusse.

Muusikalises osas esines sopran Tamara Norheim kolme rahvuslikult meelestatud lauluga. Klaveril saatis J. Kivik. Hiljem kandis J. Kivik klaveril ette ühe pala oma loomingust. Muusikalist osa täiendas deklamatsiooniga V. Kask, kes kandis ette päevakohase kodumaa armastust toonitava oma luuletuse. Lõpuks toimus Eesti Kunstide Keskuse esindajate poolt huvitav valguspiltide demonstratsioon rahvarõivastest. Valguspilte demonstreerisid Ilme Anyas ja Emil Eerme.

Vabaduspäeva tähistamine Peetri kirikus

Peetri koguduses tähistati Eesti Vabariigi 62. aastapäeva sellisisulise jumalateenistusega. Muusikalises osas laulis koguduse segakoor Cantate Domino ja viiulil C. Gundy, keda orelil saatis koguduse organist Inga Korjus. Jumalateenistuse eel toodi rahvarõivas tütarlaste ja skaudivormis poiste, tänavuste leerilaste poolt sisse Eesti lipp, mis jäi kogu jumalateenistuse ajaks auvalvesse.

Koguduse õpetaja praost O. Puhm valis oma isamaaliku jutluse aluseks Kristuse sõnad „teie olete tulnud tuld heitma". Ta ütles, et Eesti Vabariigi aastapäev on selleks, et meie südamed saaksid karastatud. Tihti pole meie lootuslampides enam õli, kuid siis Issand varutab meid uue õliga. Raskel ajal ei tohi karta, nagu Kristuse seisukorras, kel polnud mõttes alistumine, vaid võitlemine. Kui tahame vabad olla, siis peame võitlema, ega ei tohi vaenlase eest ära joosta. Meie vaenlane ei karda sõnade tegemist, mida läänemaailmas tehakse. Me peame kandma vabadustuld südameis ja seni kuni see ei kustu on meil ikka veel tulevikku. Kui meie vabadusvõitlejate teod ei kustu, siis meie ei ole veel kaotajate killas.

Koguduse koor laulis Charles Kipperi juhatusel M. Saare „Oh kodumaa", J. Sibeliuse „Kord tõuseb päike" (Finlandia), U. Kasemetsa „Oh Jumal, laota armutiivad" ja Meie Isa palve. C. Gundy esitas viiulil valiku eesti isamaalikest lauluviisidest, mida orelil saatis I. Korjus.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Eestlased Valges Majas tantsuõhtul

WASHINGTON — Valentine's tantsust, mis toimus 13. veebruaril Valge Maja „East Wingis" võtsid president Carteri ja tema abikaasa kutsel osa ERKÜ liikmed Mäido Kari ja ta abikaasa Maria Pedak-Kari.

Osavõtjaid oli kokku umbes 350, nende hulgas nii Kongressi liikmeid kui ka Carterite sõpru Georgia osariigist, kohalikke ajakirjanikke ja televisiooni tähti. Serveeriti veini ja mahla ning riigi söögisaalis ootas külmlaud. „East Roomis" mängis Marine tantsuorkester. Vahepealsed toad olid avatud ja paljud kohalolijad jalutasid ja nautisid ajaloolisi portreesid ja sisustust. Igas toas leidus rõõmasid kevadlilli.

President ja Rosalyn Carter saabusid veerand kümneks kohale. Rosalyn pidas lühikeses sissejuhatava kõne ja kirjeldades oma meest kui romanikut, kes armastab tantsida ja esitas teda kui oma Valentine'i. Kuulajaskond ei andnud nendele palju võimalust tantsimiseks vaid hakati kohe presidendipaari kätt suruma. Mäido Karil õnnestus presidendile ka paar poliitilist lauset öelda ja talle üle anda ka ühe eesti voldiku. Mäido Kari ütles Rosalyn Carterit tervitades, et ta on eestlane. Vastuseks oli: „Oh, meil on ka eestlane perekonnas."

Jäi veel aega tantsimiseks, mõne foto võtmiseks ja Valge Maja imetlemiseks. Kõrged laed ja, võrreldes varema ettekujutusega, palju väiksemad saalid. Eestlased tutvunesid ka U.S. News & World Reporti Valge Maja korrespondendi abikaasaga, kellega vestlus hõlmas nii Eestit, tulevaid valimisi kui ka teisi küsimusi.

Huvitav õhtu, mis jääb eluks ajaks meelde. See tõi kahte eestlast ja loodetavasti nende kaudu Eesti küsimust ameerika poliitikale lähemale.

MARIA PEDAK-KARI

Carteri ja Reagani valimisvõidud

WASHINGTON — Ühendriikides New Hampshire'i osariigis toimunud presidendikandidaatide eelvalimistel lõi president Carter oma vastast senaator Edward Kennedyt ülekaalukalt, saavutades 49 protsenti äraantud häältest kuna Kennedy pidi leppima 38 protsendiga. Vabariiklastest oli edukam Ronald Reagan, kes võitis üllatuslikult suurelt oma tugevamat vastast George Bushi. 69-aastane Reagan saavutas 50 protsenti ja 55-aastane Bush 23 protsenti valijate häältest. Teistes vabariiklaste kandidaatidest saavutasid senaator Howard Baker 13, John Anderson 10, Philip Crane 2 ja John Connally 2 prosenti äraantud häältest.

Teadaanne

Tallinna Linna II Tütarlaste Gümnaasiumi vilistlastele.

Koosviibimine kooli aastapäeva puhul toimub pühap., 16. märtsil 1980 kell 4 p.l. Tartu College'is, 310 Bloor West, sissekäik Madison Ave.

Registreerida: Erika Kore, tel. 762-1809 või Lydia Viksten, tel. 769-4433.

Toronto Eesti Ühispank

Laenud soodsatel tingimustel kaasmaalastele

Ühenduses on jõud

HÜPOTEEKLAENUD	3 a. lahtised	14% aastas
	3 a. kinnised	13½%
	2 a. kinnised	13½%
PERSONAALLAENUD	lahtised	14.7%

Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000 ulatuses vastavalt kindlustustingimustele.

MÜ lektorid Austriast ja Austraaliast

Hando Runneli õhtu 5. märtsil

Kotkajärve Metsaülikooli juhatus koostab augusti lõpunädalal toimuva uue kursuse kava. Kaks kõige kaugemat lektorit on tänavu selgunud esimestena: dr. Inno Salasoo Sydney ülikoolist Austraaliast ja dr. Ilmar Tammelo Salzburgi ülikoolist Austriast. Metsaülikooli korraldusel toimub 5. märtsil kell 8.00 õhtul Tartu College ruumides Hando Runneli loomingu-õhtu. Esitatakse luulet ja laule, Arvo Naelapealt ettekanne „Maalaps Hando Runnel".

Augusti lõpunädalal toimub Kotkajärvel Metsaülikooli 14. kursus. Huvitava ja mitmekülgse nädala pakkumiseks osavõtjatele on MÜ juhatus tegelikult ametis juba eelmise kursuse lõpust peale. See, mis uue kursuse kavana enamasti mahub ühele leheküljele, vajab ettevalmistamiseks palju arutlusi, kirjavahetust, telefoni-kontakte — sageli mandrite-vahelisi ja lõpuks kui kõik on tehtud — selle välja kuulutamist.

Huvitavate lektorite huvitavad loengud, tasakaal üksikute alade vahel, oluliste alade rõhutamine ja siis kõik see sujuvalt nädalases kavas — näib olevat üsna lihtne, kuid on tegelikult päris keeruline toiming.

MÜ juhatusel on eesti teadlastega ja MÜ-st huvitatud noortega elav kirjakontakt. Möödunud jõulutel ja aastavahetusel saabus kirja teel palju komplimente senise töö arvel ja positiivseid soovitusi, millest enamus on rakendatavad.

Lektoritega toimuvatest kontaktides on päris kindlasti selgunud kaks kõige kaugemat tulijat.

Sydney ülikooli professor Inno Salasoo on Austraalia Metsaülikooli asutaja ning selle tõttu hästi kursis Kotkajärvel toimunud tegevusega. Ta on Kotkajärvet varem külastanud ühel eelmisel Kanada-matkal, kuid mitte viibinud MÜ-s. Mõne aasta eest viibis MÜ-s tema abikaasa dr. Tiiu Salasoo. Dr. Inno Salasoo on keemik, kelle kõrvalharrastuseks on botaanika ja huvialaks selle tõttu ravimtaimede küsimus. Mitmekülge teadlasena, on tal metsatudengitele palju pakkuda.

Dr. Ilmar Tammelo on jurist ja tegutseb Salzburgi ülikooli õigusteaduskonnas.

Paljude teaduslike töödega on ta ülemaailmselt tuntud teadlane. Ta kirjutas, et tal on tulevaks suveks mitu huvitavat pakkumist, millest MÜ on üks. Palub omale saata ametliku kutse, et oleks alus teisi kutseid tagasi lükata ja MÜ-sse tulla. Huvi on seega mõlemapoolne. Torontos, Tartu Colleges toimub Metsaülikooli korraldusel 5. märtsi õhtul kell 8.00 Kodu-Eesti luuletaja Hando Runneli loomingu-õhtu. Runneli laule on viisistatud ja ta on populaarne nii kodu- kui ka välismaal — päris kindla põhjusega. Miks? — seda selgitab loomingu-õhtul Arvo Naelapea ettekanne „Maalaps Hando Runnel". Hando Runneli õhtu on avatud kõikidele.

Küünlapäevapidu Vancouveris

VANCOUVER (VE) — „Igal peol uus saal" on nähtavasti olnud V.E.S. Rahvatantsu Rühma põhimõte igal üritusel. Nende pidusid on korraldatud mitmes hotellis ning kahte on peetud Vancouveri populaarsemate vaatamisväärsuste lähedal. Nüüd peeti 2. veebruaril Saarlaste küünlapäevapidu Stanley pargis asuvas paviljonis.

Saarte rahvaste küünlapäeva peol on olnud huvitav ajalugu. Seda on alati korraldanud saartelt pärit eestlaste toimkond, kes algaastatel igale kaasmaalasele isiklikult helistasid, et neile pileteid müüa. Keegi ei saanud pakutud pileteid ostmata jätta ning „Saarlaste peod" olid alati rahvarohked. Kõik puhastulu läks heakstegevateks otstarbeteks ning peolised õppisid ettekannete kaudu tundma saarte rahvaste omapärasusi. Sageli esitas V.E.S. Rahvatantsu Rühm ka saarte tantse.

Möödunud aastal otsustas peo toimkond anda osa eelmise peo tuludest kui ka selle aasta peo korraldamise rahvatantsijatele, et nad saaksid oma liikmete reisikulusid ESTO-80-le vähendada.

Pidu algas kognemisega saalis. Enne õhtusööki esitasid rahvatantsijad lühikese kava, kus mitu tantsu olid valitud ESTO-80 kavast. Ettekanded võeti vastu kiiduavaldustega ning lisana esitas rühm oma populaarsema tantsu „Viru polka".

Pärast õhtusööki esines lauluansambel „Heli", mida juhatavad Susan Muld ja Ants Aug. Noori hääli oli meeldiv kuulata kuid trupp vajab rohkem esinemisi kogemuste ja enesekinduse saamiseks. Hiljem toimus loterii, kust peolised viisid koju väärtuslikke võite.

Neeme Järvi debüüt San Franciscos

SAN FRANCISCO — Kohapealne suurajaleht S.F. Examiner kirjutab, et äsja USA-sse immigreerinud eesti dirigent Neeme Järvi asendab San Francisco Symphony haigestunud juhti Walter Susskind'i kontsertidel 12.—15. märtsil. Esitamisele tuleb Mozart'i sümfoonia No. 32.

Neeme Järvi kohta mainitakse, et ta on sündinud Tallinnas, Eestis, õppinud Tallinna Konservatooriumis ja Leningradi Riiklikus Konservatooriumis. Olnud „Estonia" ooperi dirigent ja juhatanud eesti raadio-TV orkestreid. Aastal 1971 võitis dirigendina esimese auhinna Itaalias Academy of Santa Cecilia võistlustel. Esmakordselt USA-s esines ta 1978/79. hooajal New Yorgi Metropolitanis.

On märkimisväärne, et ajaleht ei ühenda Tallinnas, Eestit ega Neeme Järvit N. Liiduga. Artikli pealkirjaks on: „Sümphony debut for Estonian conductor".

Neeme Järvi kontserdid San Francisco Sümfoonia Orkestriga leiavad aset 12. ja 14. märtsil 8.30 p.l. San Francisco Ooperimajas, 13. märtsil 8.15 p.l. Berkeley ülikoolilinna Zellerbach Auditooriumis ja 15. märtsil 8.00 p.l. Cupertino Flint Center'is.

Nalja

Mees tuleb hilja öösel koju. Naine ärkab ja küsib, mis kell on.

„Kümme," vastab mees. Sel momendil kell lööb üks!

„Miks sa valetad," ütleb naine. „Kell lõi praegu just üks."

„Kell ei saa ju ometi nulli lüüa," vastab mees.